

OSAKEYHTIÖN VAPAAEHTOINEN SELVITYSTILA

Opas Accotilit Oy:lle

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Liiketalous, Hämeen ammattikorkeakoulu

Kevät, 2024

Iida Ruotsalainen

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia osakeyhtiön vapaaehtoista selvitystilaa. Työn tavoitteena on luoda käsitys osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmästä sekä siitä, mitä kaikkea prosessiin kuuluu. Työn toimeksiantajana toimii Accotilit Oy, jolle on noussut tarve lisätä henkilökuntansa osaamista osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on vastata tuohon tarpeeseen tutkimalla osakeyhtiön vapaaehtoista selvitystilaa ja luomalla opas aiheesta työn toimeksiantajan käyttöön.

Tämä opinnäytetyö on toteutettu toiminnallisena opinnäytetyönä. Työn keskeinen sisältö koostuu selvitystilan ja osakeyhtiön tutkimisesta kirjallisuuskatsauksen keinoin. Osakeyhtiöstä on pyritty löytämään selvitystilan kannalta oleellisia näkökulmia tutkimukseen. Selvitystilaa pyritään tutkimaan seikkaperäisesti, jotta pystytään luomaan työn toimeksiantajaa hyödyttävä kokonaisuus aiheesta. Tutkimus perustuu aiheesta löytyvään olemassa olevaan tutkittuun tietoon sekä tämän tiedon analysointiin ja tulkintaan työn tavoitteen näkökulmasta.

Tämän opinnäytetyön tuloksena voidaan todeta, että osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan tarkoituksena on yhtiön purkaminen ja toiminnan lopettaminen erilaisten vaiheiden kautta. Työn tuloksena on luotu seitsemän vaiheinen menetelmä osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta. Tämän opinnäytetyön tutkimuksen perusteella voidaan esittää osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan sisältävän osakeyhtiön asettamisen selvitystilaan ja selvitysmiehen valinnan, tilinpäätöksen selvitystilaa edeltäneeltä ajalta, yhtiön velkojen selvittämisen, yhtiön varojen selvittämisen, lopputilityksen ja yhtiön purkautumisen sekä mahdollisen jälkiselvityksen tai selvitystilan jatkamisen.

Tämän opinnäytetyön pääpaino on työn teoriaosuudessa ja tämän pohjalta oppaaseen johdetuissa tutkimustuloksissa. Työn lopputuloksena saatu seitsemän vaiheinen menetelmä esitellään työn tuloksissa pääpiirteissään. Työn teoriaosuudesta löytyy kattavasti yksityiskohtaista tietoa menetelmästä ja sen sisällöstä. Lisäksi työn lopputuloksena syntyneessä oppaassa käsitellään menetelmä kattavasti läpi vaihe vaiheelta.

Avainsanat Osakeyhtiö, selvitystila, tilinpäätös, osakeyhtiön purkaminen, varojen jakaminen

Sivut 37 sivua ja liitteitä 2 sivua

The purpose of this thesis is to study the voluntary liquidation of a limited company. The objective of the work is to create an understanding of the method of voluntary liquidation of a limited company and what all the process includes. The client of the work is Accotilit Oy. The client has a need to increase its staff's knowledge of the voluntary liquidation of a limited company. The purpose of this thesis is to respond that need by studying the voluntary liquidation of a limited company and creating a guide on the subject for use by the client.

This thesis is a functional thesis. The central content of the work consists of studying liquidation and the limited company by means of a literature review. An effort has been made to find perspectives relevant to the study of the limited liability company. The aim is to study the liquidation in detail so it can be able to create an overall picture of the subject that benefits the client. The research is based on the existing researched knowledge found on the subject, the analysis and combination of this information in the parts that are relevant to the objective of the work.

As a result of this thesis, it can be stated that the purpose of the voluntary liquidation of a limited company is the dissolution of the company and the termination of operations through various stages. A seven-step method for the voluntary liquidation of a limited company has been created during this thesis. Based on the research of this thesis, it can be presented that the voluntary liquidation of a limited company includes putting the limited company in liquidation and the selection of a liquidator, financial statements from the period before the liquidation, settlement of the company's debts, settlement of the company's assets, final accounting and the liquidation of the company and possible subsequent liquidation or the continuation of the liquidation.

The main focus of this thesis is on the theoretical part of the work and the research results derived from this in the guide. The seven-step method is presented in its main features in the results of the work. In the theory part of the work can be found comprehensively detailed information about the method and its content. In appendix, the guide created as a result of the work covers the method comprehensively, step by step.

Keywords Limited company, liquidation, financial statements, liquidation of a limited company, distribution of funds
Pages 37 pages and appendices 2 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Osakeyhtiö.....	2
2.1	Osakeyhtiön omistajuus ja päätäntävalta	4
2.1.1	Yhtiökokous	5
2.1.2	Hallitus	6
2.1.3	Toimitusjohtaja.....	6
2.2	Osakeyhtiön kirjanpito ja tilinpäätös	6
2.2.1	Tilinpäätös.....	7
2.2.2	Osakeyhtiön varojen jakaminen.....	8
2.3	Osakeyhtiön ja osakkaan verotus.....	9
3	Selvitystila.....	11
3.1	Osakeyhtiön päätyminen selvitystilaan.....	13
3.2	Selvitystilan ja selvitysmiehen rekisteröiminen	14
3.3	Yhtiön varat ja velat selvitysmenettelyssä	16
3.4	Yhtiön purkautuminen.....	20
3.5	Selvitystila viranomaisnäkökulmasta	24
4	Tutkimus	25
4.1	Tutkimusmenetelmä	25
4.2	Tutkimuksen toteutus	26
4.3	Tutkimustulokset.....	27
5	Johtopäätökset	29
6	Pohdinta.....	31
	Lähteet.....	34

Liitteet

Liite 1. Aineistonhallintasuunnitelma

Liite 2. Opas – Osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystila

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia osakeyhtiön vapaaehtoista selvitystilaa. Tutkimuksen avulla selvitetään mitä osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystila tarkoittaa ja mitä kaikkea kyseiseen prosessiin sisältyy. Osakeyhtiön vapaaehtoista selvitystilaa tutkitaan tässä opinnäytetyössä teoreettisen lähdeaineiston kautta. Opinnäytetyön teoriaosuudessa kerätään tietoa osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta eri lähdemateriaaleja hyödyntäen. Kerättyä aineistoa analysoimalla muodostetaan käsitys siitä, mitä tarkoittaa osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystila ja mitä vaiheita menetelmään sisältyy. Opinnäytetyö toteutetaan toiminnallisena opinnäytetyönä ja sen lopputuloksena luodaan opas työn toimeksiantajan, Accotilit Oy:n, käyttöön osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmästä.

Accotilit Oy on tamperelainen tilitoimisto, joka työllistää 15 taloushallinnon asiantuntijaa ja palkka-asiantuntijaa. Accotilit Oy tarjoaa taloushallinnon ja palkkahallinnon asiantuntijapalveluita. Yritys on huomannut osaamiselle osakeyhtiön selvitystilasta olevan tarvetta. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on lähteä vastaamaan tuohon tarpeeseen tutkimalla osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmää. Työn lopputuloksena saatavan oppaan avulla Accotilit Oy:n henkilökunta voi kartuttaa omaa osaamistaan osakeyhtiön purkamisesta vapaaehtoisen selvitystilan kautta.

Tämän opinnäytetyön aihe rajautuu koskemaan yksityisen osakeyhtiön vapaaehtoista selvitystilaa. Näin ollen muut yhtiömuodot jätetään aiheen ulkopuolelle. Myös muut yhtiön lopettamismenetelmät, kuten konkurssi ja rekisteristä poistaminen, jätetään aiheen ulkopuolelle. Aihe rajataan koskemaan vapaaehtoista selvitystilaa, jolloin myös rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen määräämä selvitystila jätetään aiheen ulkopuolelle. Aihe rajataan koskemaan kooltaan mikro- ja pienyrityksiä. Tässä opinnäytetyössä ei oteta huomioon mahdollisia poikkeamia yhtiöjärjestyksessä eikä erilaisia osakkeita.

Tämän opinnäytetyön tutkimusongelmana on, millainen on osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystila. Tutkimusongelman selvittämiseksi tässä opinnäytetyössä haetaan vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Mitä tarkoittaa osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystila?
2. Miten osakeyhtiö päätty selvitystilaan?
3. Minkälainen menetelmä vapaaehtoinen selvitystila on?

4. Miten selvitystilaprosessi päättyy?

Tämä opinnäytetyö toteutetaan toiminnallisena opinnäytetyönä, kirjallisuuskatsausmenetelmää hyödyntäen. Tämä opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta ja tutkimuksesta, jossa analysoidaan teoriaosuudessa kerättyä aineistoa kirjallisuuskatsauksen keinoin sekä rakennetaan tämän pohjalta prosessi osakeyhtiön selvitystilan menetelmästä. Työn lopputuloksena syntyy käsitys siitä, millainen osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmä on. Tämän työn pääpaino on teoriaosuudessa ja tämän pohjalta johdetussa oppaassa. Työn teoriaosuudessa käydään menetelmää läpi yksityiskohtaisesti ja kokonaisvaltaisesti. Myös työn lopputuloksena saatavassa oppaassa tullaan avaamaan osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan prosessia vaihe vaiheelta. Näin ollen työn tuloksissa keskitytään kertomaan osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmä tiivistetysti.

2 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on yleisin yritysmuoto Suomessa. Vuoden 2024 alussa Suomessa oli 288 211 osakeyhtiötä. Osakeyhtiöiden määrä on kasvanut tasaisesti viimeisten vuosien aikana. (PRH, 2024a). Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2023 kolmannen vuosineljänneksen aikana toimintansa lopettaneita yrityksiä oli kuitenkin 12 % enemmän kuin vuotta aiemmin samana ajankohtana. (Stat, 2024) Vuoden 2023 toisella neljänneksellä puolestaan toimintansa lopettaneita yrityksiä oli peräti 30 % enemmän kuin vuotta aiemmin. (Stat, 2023) Vaikka yrityksiä lopettaa toimintansa enenevässä määrin aiempiin vuosiin nähden, voi tästä päätellä, että myös uusia yrityksiä perustetaan aiempaa enemmän.

Osakeyhtiö perustetaan perustajiensa yritystoiminnan toteuttamista varten. Osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on liiketoiminnan harjoittamisen avulla tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen. Yhtiön hallituksella on velvollisuus edistää yhtiön etua osakkeenomistajien edunmukaisesti. Tämä tarkoittaa kaikkien osakkeenomistajien yhtiöön sijoittamansa pääoman eli varallisuuden kasvattamista pitkällä aikavälillä. (Villa, 2023, ss. 243–244) Voittoa voidaan tuottaa osakkeenomistajille muun muassa osinkojen jaon kautta. Voittoa voidaan tuottaa myös pyrkimällä mahdollisimman korkeaan osakkeen arvoon. (Tomperi, 2021, s. 76)

Osakeyhtiöllä tarkoitetaan yhtiötä, joka on juridisesti itsenäinen oikeushenkilö ja jonka omistajuus tapahtuu osakkeiden omistamisen kautta. Osakeyhtiön voi perustaa yksi tai

useampi ihminen tai oikeushenkilö. (Yrittäjät, n.d.a) Osakeyhtiö syntyy rekisteröimisellä, jonka yhteydessä se saa oikeus- ja oikeustoimikelpoisuuden (Villa, 2023, s. 263).

Oikeushenkilöllä tarkoitetaan juridista henkilöä tai pääomien yhteenliittymää, jolla voi olla oikeuksia ja johon voi kohdistua velvollisuuksia. Oikeushenkilöt ovat oikeuskelpoisia, jolla tarkoitetaan sitä, että ne voivat tehdä oikeustoimia ja esiintyä tuomioistuimissa. (Minilex, n.d.) Yhtiöllä on oikeuskelpoisuuden lisäksi oikeustoimikelpoisuus. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiöllä on kyky määrätä itse oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Osakkeenomistajat eivät vastaa henkilökohtaisesti yhtiön velvoitteista. (Tomperi, 2021, s. 75)

Osakeyhtiön perustetaan joko verkossa sähköisesti tai paperisella lomakkeella. Osakeyhtiö on perustettu, kun se on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin. Osakeyhtiön perustamisen yhteydessä osakkeenomistajat tekevät perustamissopimuksen. Tässä ilmoitetaan kunkin osakkaan merkitsemien osakkeiden lukumäärä. Perustamissopimukseen liitetään myös yhtiön yhtiöjärjestys. (Yrittäjät, 2024) Kaikki yhtiön perustamisvaiheen osakkeenomistajat tulee olla kirjattuna yhtiön perustamissopimukseen (Villa, 2023, s. 258). Yksityisen osakeyhtiön perustaminen ei vaadi osakepääomaa, mutta sen sijoittaminen on mahdollista ja sitä voidaan käyttää esimerkiksi yritystoiminnan alkuhankintoihin (Suomi.fi, 2024). Osakepääoma on sidottua omaa pääomaa, jolloin sitä voidaan jakaa vain lakiin sisältyvien erityisten säännösten mukaan (Tomperi, 2021, s. 75).

Suomen lain mukaan rekisteröityjen osakeyhtiöiden toimintaan sovelletaan osakeyhtiölakia, jollei kyseisessä tai muussa laissa säädetä toisin. Osakeyhtiölaissa säädetään osakeyhtiöiden yleisistä periaatteista, perustamisesta ja osakkeista, hallinnosta ja tilinpäätöksestä, rahoituksesta, yhtiön varojen jakamisesta, yhtiörakenteen muuttamisesta ja yhtiön purkamisesta, seuraamuksista ja oikeussuojasta sekä erinäisistä säännöksistä. (Osakeyhtiölaki 624/2006) Tässä opinnäytetyössä tullaan käsittelemään erityisesti lain kohtia yhtiön varojen jakamisesta ja yhtiön purkamisesta.

Osakeyhtiön omistavat sen osakkaat, jotka sijoittavat yhtiöön pääomaa. Osakkeenomistajat vastaavat yhtiön tekemistä sitoumuksista ja velvoitteista yhtiöön sijoittamallaan pääomalla. (Yrittäjät, n.d.a) Osakeyhtiössä kaikki osakkeet tuottavat yhtäläiset oikeudet, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Tämän tarkoituksena on varmistaa osakkeenomistajien yhdenvertainen kohtelu. (Villa, 2023, s. 278) Osakeyhtiön johdolla on huolellisuus- ja lojaliteettivelvoite kaikkia yhtiön osakkeenomistajia kohtaan (Villa, 2023, s. 244). Osakkeenomistus tuottaa äänioikeuden yhtiössä, jolla voi käyttää valtaa yhtiön asioista

päätettäessä. Näin ollen osakkeenomistajien valtaoikeudet yhtiössä määrittelee yleensä hänen omistamiensa osakkeiden lukumäärä. (Villa, 2023, s. 246)

Osakeyhtiölaissa on määritelty, että yhtiökokouksen, yhtiön hallituksen, toimitusjohtajan ja hallintoneuvoston on kohdeltava osakkeenomistajia yhdenvertaisesti ja ajettava osakkeenomistajien etua, kun tehdään yhtiöön liittyviä päätöksiä. Yhdenvertaisuusperiaatteen tarkoituksena on estää perusteeton enemmistöosakkeenomistajien suosiminen. Käytännössä yhdenvertaisuusperiaatteen tarkoituksena on suojata yhtiön kaikkien osakkeenomistajien etu. (Villa, 2023, s. 246)

2.1 Osakeyhtiön omistajuus ja päätäntävalta

Osakeyhtiön johtoon katsotaan kuuluvan yhtiön hallituksen jäsenet, mahdollinen toimitusjohtaja ja mahdollisen hallintoneuvoston jäsenet (Villa, 2023, ss. 247–248).

Osakeyhtiössä ylintä päätäntävaltaa käyttää yhtiökokous. Yhtiön toiminnasta puolestaan vastaa yhtiön hallitus, toimitusjohtaja ja mahdollinen hallintoneuvosto. Osakkeenomistajuus ei yksinään oikeuta yhtiön edustamiseen. (Villa, 2023, s. 301) Osakeyhtiöoikeuden johtava periaate on osakkeenomistajien ja yhtiön vastuun erillisuus (Villa, 2023, s. 276).

Osakeyhtiön omistavat sen osakkaat. Yhtiön hallituksen on pidettävä yhtiön osakkeista ja niiden omistajista luetteloa, eli osakasluetteloa. Käytännössä osakkeenomistaja saa omistusoikeuden merkitsemiinsä osakkeisiin tällä osakasluettelomerkinnällä. (Villa, 2023, ss. 293–294) Osake on osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä määritelty osuus osakeyhtiöstä, jonka kautta osakas omistaa tietyn määrän yhtiöstä. Osuus tuottaa osakkeeseen kohdistuvat oikeudet ja velvollisuudet. Osakkeenomistus ei suoranaisesti oikeuta omistusta yhtiön omaisuuteen, vaan omistus kohdistuu osakkeen tuottamiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Osakkeenomistuksen tuottamista oikeuksista ja velvollisuuksista määrätään osakeyhtiölaissa sekä yhtiön yhtiöjärjestyksessä. Osakeyhtiön purkautumisen yhteydessä oikeus yhtiön osakkeisiin muuttuu saamisoikeudeksi. (Villa, 2023, ss. 275–280)

Osakkeenomistajuus tuottaa osakeyhtiölaissa määritellyt yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä erilajisista osakkeista.

Osakkeenomistamisen tuottamat oikeudet voidaan jakaa hallinnollisiin ja varallisuuspitoisiin oikeuksiin. Keskeisin hallinnollisista oikeuksista on oikeus osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää täällä osakkeen tuottamaa äänioikeutta. Varallisuuspitoisia oikeuksia ovat muun muassa oikeus saada varoja yhtiön varojen jaossa ja oikeus osallistua osakeantiin. Osakkeenomistus ei kuitenkaan velvoita käyttämään osakkeeseen liittyviä oikeuksia.

Osakkeenomistajuus velvoittaa suorittamaan yhtiöjärjestyksessä määrättyjä osakkeenomistamiseen liittyviä maksuja, eli osakkeen merkintähinnan maksu merkintäehtojen mukaisesti. (Villa, 2023, ss. 275–280)

2.1.1 Yhtiökokous

Osakeyhtiössä ylin päätösvalta on yhtiökokouksella. Yhtiökokous muodostuu yhtiön osakkaista, eli osakkeenomistajista. Yhtiökokouksessa yhtiön osakkeenomistajat päättävät yhtiön asioista. Jokaisella osakkeenomistajalla on osakeyhtiölain mukaan oikeus osallistua yhtiökokoukseen. (Suomi.fi, 2021) Yhtiökokous muodostuu niistä yhtiön osakkeenomistajista, jotka ovat kokouksessa läsnä tai muutoin laillisesti edustettuina. Osakkeenomistajat eivät muutoin kuin osallistumalla yhtiökokoukseen ole oikeutettuja päättämään yhtiön asioista. (Villa, 2023, s. 303)

Osakeyhtiön on pidettävä kerran vuodessa varsinainen yhtiökokous. Tämä on pidettävä viimeistään kuusi kuukautta osakeyhtiön tilikauden päättymisen jälkeen. Osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä myös ylimääräisistä yhtiökokouksista. Hallitus, osakas, tilintarkastaja tai hallintoneuvosto voivat vaatia pidettäväksi ylimääräisen yhtiökokouksen. (Suomi.fi, 2021)

Varsinaisessa yhtiökokouksessa tulee päättää seuraavista asioista:

- yhtiön tilinpäätöksen vahvistaminen
- taseen osoittaman voiton käyttäminen
- vastuuvapauden myöntäminen yhtiön hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle
- tilintarkastajan valinta
- muut yhtiöjärjestyksen mukaan varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat.

(Villa, 2023, ss. 305–306)

2.1.2 Hallitus

Yhtiökokouksen jälkeen keskeinen toimielin osakeyhtiössä on yhtiön hallitus, jolla on valta sekä johtaa, että edustaa yhtiötä. Osakeyhtiön hallituksen valitsee yleensä yhtiökokous. Hallitus huolehtii siitä, että yhtiön hallinto ja toiminta on järjestetty asianmukaisesti. Osakeyhtiön hallitukseen tulee kuulua 1–5 henkilöä. Jos hallituksen jäseniä on alle kolme, tulee hallitukselle valita myös varajäsen. Jos yhtiön hallituksessa on jäseniä enemmän kuin yksi, tulee hallitukselle valita puheenjohtaja. Yhtiön hallitus käsittelee ja päättää asioista hallituksen kokouksissa. Päätöksenteko vaatii, että kokouksessa on paikalla yli puolet hallituksen jäsenistä. Päätöksen teossa enemmistön mielipide ratkaisee ja äänten mennessä tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee. (Suomi.fi, 2021)

2.1.3 Toimitusjohtaja

Yhtiökokouksen ja hallituksen lisäksi osakeyhtiöllä voi olla toimitusjohtaja, joka johtaa yhtiön käytännön toimintaa. Toimitusjohtajan valitsee yhtiön hallitus. Tavallista on, että etenkin pienissä yhtiöissä yksi hallituksen jäsenistä toimii myös yhtiön toimitusjohtajana. Yhtiön toimitusjohtajan tulee olla ilmoitettu kaupparekisteriin. Toimitusjohtajan tehtäviin voi kuulua esimerkiksi yhtiön käytännön toiminnan johtaminen ja valvominen, talouden suunnittelu ja seuranta, yhtiön henkilöstöasiat sekä yhtiön edustaminen asioissa, jotka lain mukaan kuuluvat toimitusjohtajalle. Toimitusjohtaja vastaa toimistaan yhtiön hallitukselle. (Suomi.fi, 2021)

2.2 Osakeyhtiön kirjanpito ja tilinpäätös

Kaikki osakeyhtiöt ovat toimintansa muodon perusteella kirjanpitovelvollisia (Tomperi, 2022a, s. 11). Yrityksen kirjanpidon tarkoituksena on kuvata tilikauden aikaisia liiketapahtumia. Normaali tilikausi kestää 12 kuukautta. (Tomperi, 2022a, s. 13) Osakeyhtiön kirjanpito on tärkeää, koska ajantasaisen kirjanpidon avulla yritys voi tehdä tulevaisuuden suunnitelmia ja ennusteita sekä budjetoida kassavirtaa ja seurata toiminnan kehitystä (Yrittäjät, 2024).

Kirjanpidon tarkoituksena on yritystoiminnan tuloksen selvittäminen. Tuloksen selvittämisen avulla saadaan selville yhtiön jakokelpoisen voiton määrä. Kirjanpidon tulos vaikuttaa myös yhtiön maksettaviin veroihin ja muihin maksuihin. Kirjanpidon perusteella laaditaan Verohallinnolle ja muille viranomaisille annettavat ilmoitukset. (Tomperi, 2022a, s. 11) Myös

tuloerotuksessa verotettavan tulon ja arvonlisäveron määrä pohjautuvat yrityksen kirjanpitoon (Yrittäjät, n.d.b).

Osakeyhtiöltä vaaditaan aina kahdenkertaista kirjanpitoa. Kahdenkertaisella kirjanpidolla tarkoitetaan sitä, että kirjanpidossa seurataan kahta asiaa, sitä mihin raha on käytetty ja mistä raha on saatu. Kahdenkertaista kirjanpitoa pidetään tilien avulla. Liiketapahtumien kirjaamisen lisäksi tapahtumasta tulee aina liittää tosite kirjanpitoon. (Tomperi, 2022a, ss. 14–16)

2.2.1 Tilinpäätös

Yrityksen toiminnan tulos tulee selvittää yleensä 12 kuukauden välein. Tätä ajanjaksoa kutsutaan tilikaudeksi. Jokaiselta tilikaudelta tulee laatia tilinpäätös, joka on päivittävä ja allekirjoitettava. (Talouhallintoliitto, n.d.a) Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti (Tomperi, 2022a, s. 148). Tilinpäätöksen tarkoituksena on antaa tietoa yhtiön taloudellisesta asemasta sen sidosryhmille (Talouhallintoliitto, n.d.a). Tilinpäätös myös päättää yrityksen tilikauden juoksevan kirjanpidon (EY, 2022).

Tilikauden aikana yhtiölle syntyy tuloja, menoja sekä rahoitustapahtumia. Nämä kirjataan joko tulotileille, menotileille tai rahoitustileille. Tilikauden päättyessä nämä kaikki tilit päätetään tilinpäätöstileille, joita ovat tulostili ja tasetili. Näiden avulla laaditaan tilinpäätös. Tulostilille päätetään tilikauden tulot ja menot. Tulostilin avulla saadaan selville tilikauden tulos. Tämä voi olla joko voittoa tai tappiota. Tasetilille päätetään raha- ja saatavatililtä sekä pääomatililtä. Myös tulostilin osoittama voitto tai tappio ja menotilien menojäännökset päätetään tasetilille. Tulostilin perusteella laaditaan tuloslaskelma ja tasetilin perusteella tase. (Tomperi, 2022a, ss. 29–30) Mikro- ja pienyritysten tilinpäätöksen tulee sisältää tuloslaskelman ja taseen lisäksi liitetiedot. Myös tase-erittelyt tulee laatia tilinpäätöksen yhteydessä, mutta ne eivät ole julkisia. (Talouhallintoliitto, n.d.a) Tilinpäätökseen tulee sisällyttää myös vertailukelpoinen tuloslaskelma ja tase edelliseltä tilikaudelta (Tomperi, 2022a, s. 148).

Taseen tehtävä on antaa tietoa yhtiön tilinpäätöshetken taloudellisesta asemasta. Tätä varten taseessa kuvataan yhtiön varat ja velat. Tuloslaskelman tehtävä on puolestaan antaa tietoa siitä, mistä yhtiön tulos on tilikauden aikana muodostunut. Liitetiedoissa annetaan tarvittavia tuloslaskelmaa ja tasetta täydentäviä tietoja. (Talouhallintoliitto, n.d.a)

Tilinpäätös on laadittava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Suomeen rekisteröityjen yhtiöiden tilinpäätös tulee laatia euromääräisenä. (Tomperi, 2022a, s. 148) Tilinpäätös vahvistetaan varsinaisessa yhtiökokouksessa, joka on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä (EY, 2022).

Tilinpäätöksen yhteydessä on varmistuttava yhtiön rahojen, saamisten ja velkojen oikeellisuudesta. Nämä on kirjattu yhtiön taseeseen. Varmentuminen tapahtuu erilaisten ulkopuolisten tahojen antamien tietojen avulla, kuten pankin tiliote, lainanlyhennysten saldot ja pankkilainojen saldovahvistukset. (Taloushallintoliitto, n.d.a)

2.2.2 Osakeyhtiön varojen jakaminen

Osakeyhtiön varojen jakamisesta säädetään osakeyhtiölain 13. luvussa (Osakeyhtiölaki 624/2006). Osakeyhtiöt voivat jakaa varojaan osakkeenomistajille. Varojen jako perustuu vahvistettuun tilinpäätökseen. Yhtiön hallituksen on tilinpäätöksen yhteydessä joko toimintakertomuksessa tai liitetiedoissa esitettävä voitonjakoa koskevat toimenpiteet. Varoja jaettaessa tulee selvittää varoja jakavan yhtiön maksukyky. Varojen jakaminen ei saa vaarantaa yhtiön maksukyvykkyyttä. (Tomperi, 2021, ss. 90–91) Kun yhtiö jakaa varojaan, on varojenjako päätöksessä aina oltava merkintä siitä, onko kyseessä voitonjako, eli osinko, vai pääomanpalautus vapaan oman pääoman rahastosta. (Tomperi, 2022b, s. 64). Osakeyhtiön varoja voidaan normaalissa tilanteessa jakaa yhtiön osakkeenomistajille seuraavin tavoin:

- voitonjako (osinko)
- varojen jakaminen vapaan oman pääoman rahastosta
- osakepääoman alentaminen
- omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen
- yhtiön purkautuminen ja rekisteristä poistuminen.

(Tomperi, 2021, s. 90)

Tässä opinnäytetyössä käsitellään varojen jakamista yhtiön purkautumisen näkökulmasta. Kun yhtiö purkautuu ja sen varoja jaetaan osakkeenomistajille, pidetään tätä osakkaan verotuksessa yhtiön osakkeiden luovutukseen rinnastettavana. Tällöin osakkeenomistuksen

perusteella saatua jako-osaa pidetään osakkeista saatuna vastikkeena. (Tomperi, 2022b, s. 69)

2.3 Osakeyhtiön ja osakkaan verotus

Osakeyhtiö on itsenäisesti verovelvollinen, jonka verotettava tulo määräytyy tilikauden tuloksen mukaan. Osakeyhtiöt maksavat tuloveroa 20 % verotettavasta tulostaan. (Tomperi, 2022b, s. 40) Osakeyhtiön verotusta säätelee elinkeinoverolaki. Laissa määrätään, mitkä elinkeinotoiminnan tulot ovat veronalaisia ja mitä vähennyksiä tuloista saa tehdä.

Osakeyhtiöitä verotetaan kertyneestä tulosta ja veroa maksetaan verovuoden aikana syntyneistä tuloista. Yleensä verovuosi on kalenterivuosi. (Tomperi, 2022b, ss. 9–10)

Purkautuvan osakeyhtiön omaisuus arvostetaan verotuksessa käypään arvoon.

Luovutuksesta voi syntyä luovutusvoittoa tai tappiota. Luovutusvoitto on yhtiön veronalaista tuloa ja luovutustappio pääsääntöisesti vähennyskelpoista. Yhtiön verotus toimitetaan viimeisen kerran purkautumiseen päättyvältä verovuodelta. Purkautuvan yhtiön verotuksessa ennakkoon tehdyt kulukirjaukset palautuvat, arvonnousut realisoituvat ja verotuksessa tehdyt varaukset tuloutuvat. (Vero.fi, 2020)

Purkautuvan yhtiön omaisuuden käypä arvo vaikuttaa purkautuvan yhtiön verotettavaan tuloon ja purkautuvan yhtiön osakkeenomistajan jako-osasta saaman tulon verotukseen.

Käyvän arvon määrittämisessä käytetään omaisuudesta todennäköisesti saatavaa luovutushintaa. Luovutusvoitto saadaan selville, kun käyvästä arvosta vähennetään kyseisen omaisuuden hankintameno. Omaisuuden käypä arvo määritetään aina tapauskohtaisesti käyttäen kuhunkin tilanteeseen parhaiten soveltuvaa arvonmääritysmenetelmää. (Vero.fi, 2020) Omaisuuden käyvän arvon määrittämiseen voidaan käyttää verohallinnon ohjeistusta Varojen arvostamisesta perintö- ja lahjaverotuksessa (Vero.fi, 2021).

Verotuksen näkökulmasta purkautuvan yhtiön luovutettavissa olevien aineettomien varallisuuserien, kuten patentit tai tavaramerkit, käypäarvo tuloutetaan. Myös yhtiön siirtokelpoisten sopimusten käypäarvo tuloutetaan. Joitain aineettomia varallisuus erä ei kuitenkaan tulouteta yhtiön purkautuessa. Tällaisia ovat esimerkiksi toiminimi, asiakasrekisteri ja yhtiön oman toiminnan seurauksena syntynyt liikearvo. (Vero.fi, 2020)

Purkautuvan yhtiön viimeinen verovuosi päättyy siihen hetkeen, kun yhtiö puretaan, eli kun selvitysmies on esittänyt lopputilityksen yhtiökokouksessa. Näin ollen lopputilityksen

kaupparekisterimerkinnällä ei ole merkitystä yhtiön purkautumisen ajankohtaan verotuksessa. Verotuksessa lopputilityksen katsotaan olevan myös jako-osan luovutusajankohta. (Vero.fi, 2020)

Osakkeenomistaja maksaa veroa yhtiöltä saamistaan varoista. Osakkaan yhtiöstä saamaa tuloa verotetaan joko palkka- tai ansiotulona, osinkona tai osakkeiden luovutuksesta saatuna tulona. (Tomperi, 2022b, s. 63) Luonnollisen henkilön tulot jaetaan pääomatuloihin ja ansiotuloihin. Ansiotuloista maksetaan veroa valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle, kun taas pääomatuloista maksetaan veroa vain valtiolle. Pääomatuloa on tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ja muu tulo, jota varallisuuden katsotaan kerryttäneen. Ansiotuloa on puolestaan kaikki ne tulot, jotka eivät lain määritelmän mukaan ole pääomatuloja tai verovapaata tuloa. Verotettavasta pääomatulosta maksetaan pääsääntöisesti 30 %:n vero. Jos pääomatulot ylittävät 30 000 euroa, on veron määrä ylittävältä osalta 34 %. (Tomperi, 2022b, ss. 21–22) Tässä opinnäytetyössä käsitellään luonnollisen henkilön verotusta pääomatulojen näkökulmasta, erityisesti luovutusvoiton suhteen sekä myös osinkojen.

Yhtiö voi jakaa osinkoa joko viimeksi päättyneeltä tai vielä kulumassa olevalta tilikaudelta. Voitonjako perustuu viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Osakkeenomistajan saama osinko on sen verovuoden tuloa, jonka aikana osinko on nostettavissa. Osingot jaetaan verovapaaseen tuloon sekä pääoma- ja ansiotuloon yhtiön taseen mukaisen nettovarallisuuden perusteella. (Tomperi, 2022b, ss. 63–64) Nettovarallisuus saadaan, kun yhtiön veronalaisista varoista vähennetään sen velat. Nettovarallisuus määritellään aina verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksen perusteella. Osinkojen verotukseen vaikuttaa se, onko ne saatu julkiselta osakeyhtiöltä vai listaamattomalta osakeyhtiöltä. Myös osingon saajan asema vaikuttaa verotukseen. Luonnollista henkilöä, julkista osakeyhtiötä ja listaamatonta osakeyhtiötä verotetaan saamastaan osingosta eri tavoin. (Tomperi, 2022b, ss. 41–42)

Osakkeenomistajaa verotetaan yhtiön voitosta, jos yhtiö jakaa voittoa osakkeenomistajilleen (Tomperi, 2022b, s. 62). Kun luonnollinen henkilö saa osinkoa listaamattomasta yhtiöstä, on tästä 75 % verovapaata ja 25 % veronalaista pääomatuloa, osingon määrän vastatessa osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua 8 %:n vuotuista tuottoa. 150 000 euroa ylittävästä osingon määrästä taas 85 % on veronalaista pääomatuloa ja 15 % verovapaata tuloa. Jos osingon määrä ylittää 8 % osakkeelle lasketun vuotuisen tuoton, on osingosta 75 % veronalaista ansiotuloa ja 25 % verovapaata tuloa. (Tomperi, 2022b, s. 42) Jos luonnollinen henkilö saa osinkoa useammasta yhtiöstä, lasketaan nämä yhteen. Listaamattoman yhtiön jakamista osingoista toimitetaan 7,5 %:n ennakonpidätys. Jos

osingon määrä ylittää 150 000 euroa, on ennakonpidätyksen määrä 28 %. (Tomperi, 2022b, ss. 44–45)

Yhtiön purkautuessa osakkeenomistajan saamaa jako-osaa verotetaan luovutusvoittoperiaatteen mukaan (Tomperi, 2022b, s. 69). Tällöin osakkeenomistajan saamasta jaetusta varojen määrästä vähennetään osakkeiden poistamaton hankintameno. Tämä voi kuitenkin olla enintään luovutuksena saatu varojen määrä. Palautettavan määrän ylittäessä osakkeiden hankintamenon, syntyy luovutusvoittoa. (Tomperi, 2022b, s. 65) Luovutusvoitosta pitää maksaa veroa ja kaikki luovutusvoitot tulee ilmoittaa veroilmoituksessa. Luovutusvoitoista maksetaan veroa pääomatulojen veroprosenttien mukaan. (Vero.fi, 2024)

Luovutusvoiton laskemiseen voidaan käyttää kahta tapaa. Ensimmäisen tapa on vähentää luovutushinnasta todellinen hankintameno ja voiton hankkimisesta aiheutuneet menot. Toinen tapa on käyttää hankintameno-olettamaa, jolloin luovutushinnasta vähennetään kyseinen hankintameno-olettama. Verovelvollinen voi itse valita kumpaa tapaa käyttää. Hankintameno-olettaman suuruus on 20 % myyntihinnasta, kun omaisuus on omistettu alle 10 vuotta. Kun omaisuus on omistettu yli 10 vuotta, on hankintameno-olettaman suuruus 40 % myyntihinnasta. Luonnollisen henkilön saama luovutusvoitto on verovapaata, kun verovuonna luovutetun omaisuuden luovutushinnat ovat yhteensä enintään 1000 euroa. (Veronmaksajat, 2024)

Luovutuksesta voi syntyä myös tappiota, kun omaisuudesta on maksettu enemmän, mitä siitä myydessä saadaan. Verotuksessa tappiot vähennetään ensisijaisesti luovutusvoitoista. Jos luovutusvoittoja ei ole, tehdään vähennys muista mahdollisista pääomatuloista. Jos henkilöllä ei ole lainkaan pääomatuloja, tai pääomatulot ovat vähemmän kuin luovutustappio, voi luovutustappion vähentää seuraavan viiden vuoden aikana verotuksessa. (Vero.fi, 2024)

3 Selvitystila

Osakeyhtiön purkamisesta säädetään osakeyhtiölain 20. luvussa (Osakeyhtiölaki 624/2006). Osakeyhtiötä ei voi lain mukaan lopettaa vapaamuotoisesti, vaan se tulee purkaa selvitys- tai konkurssimenettelyllä tai sulautumisen tai jakautumisen kautta. Tietyissä tilanteissa Patentti- ja rekisterihallitus voi myös määrätä osakeyhtiön poistettavaksi rekisteristä. (PRH, 2024b) Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan osakeyhtiön lopettamista vapaaehtoisen selvitystilan kautta.

Osakeyhtiön selvitystila on menettely, jonka tarkoituksena on osakeyhtiön purkaminen, eli toiminnan lopettaminen. Selvitysmenettelyssä yhtiön toiminta lopetetaan vapaaehtoisesti. (PRH, 2023a) Selvitysmenettelyssä on kyse menettelystä, jossa yhtiön elinkaari päätetään ja osakkeenomistajien yhteenliittymä puretaan jakaen yhtiön toiminnasta kertyneet nettovarot osakkeenomistajille pääsääntöisesti suhteessa osakkeenomistukseen (Villa, 2023, s. 516). Selvitysmenettelyn tarkoituksena on yhtiön varallisuuden selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen ja ylijäämän suorittaminen osakkeenomistajille sekä näiden toimenpiteiden kautta yhtiön toiminnan päättäminen (Siikarla, 2006, s. 311). Selvitysmenettely kestää vähintään viisi kuukautta (PRH, 2023a). Selvitystilaan hakeutuminen ei vaikuta yhtiön kirjanpitovelvollisuuteen tai verotukseen (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20. luku, Yhtiön purkaminen, Selvitysmenettely 7 §, selvitystilan oikeusvaikutuksista). Selvitysmenettelyn aikana noudatetaan myös normaalisti osakeyhtiölain 7. lukua tilintarkastuksesta (Villa, 2023, s. 518).

Osakeyhtiön purkaminen selvitystilan kautta edellyttää, että yhtiöllä on varallisuutta vastata selvitysmenettelyn kuluista. Jos kyseistä varallisuutta ei ole, on rekisteriviranomaisen selvitystilaan asettamisen sijaan poistettava yhtiö rekisteristä. Vaihtoehtoisesti myös osakkeenomistaja tai muu taho voi ottaa vastatakseen yhtiön selvitystilan aikaiset kustannukset. (Mähönen & Villa, 2013, s. 371) Jos selvitystilan aikana todetaan, että yhtiön varat eivät riitä sen velkojen maksamiseen, on yhtiö asetettava konkurssiin (Taloushallintoliitto, n.d.b).

Yhtiökokouksella on oikeus selvitystilan aikana myös lopettaa selvitystila ja tehdä muita siihen liittyviä päätöksiä. Tällaisia voivat olla esimerkiksi päätös yhtiön sulauttamisesta selvitysmenettelyn aikana, osakepääoman korottaminen tai suunnattu osakeanti. (Siikarla, 2006, s. 312) Aloitettun selvitysmenettelyn keskeyttäminen on yhtiökokouksen päätöksellä mahdollista jako-osuuden suorittamiseen saakka (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20. luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely 7 §, selvitystilan lopettaminen). Jos selvitysmenettely päätetään lopettaa, tulee yhtiölle valita uusi johto. Selvitysmies antaa lopputilityksen myös silloin, jos selvitysmenettely päätetään lopettaa ja yhtiön toimintaa jatkaa. (Honkamäki & Pennanen, 2010, s. 398)

Selvitystilan aikana yhtiön liiketoimintaa voidaan jatkaa väliaikaisesti. Selvitystilan tarkoituksena ei kuitenkaan ole yhtiön liiketoiminnan pitkittäminen. Yhtiön liiketoimintaan voidaan jatkaa, jos se on tarpeen yhtiön omaisuuden arvon säilyttämiseksi ja mahdollisimman hyvän realisaatioarvon saamiseksi yhtiön omaisuudesta. (Mähönen & Villa, 2013, s. 377)

Vaikka yhtiön selvitystila ei ole sama asia kuin konkurssi, rekisteröi Suomen Asiakastieto Oy myös selvitystilat konkurssin alle. Tämä on otettava huomioon yhtiön toimesta, jos selvitystilan aikana halutaan tehdä vielä ostoja. Yhtiön on itse informoitava tavarantoimittajiaan ja luotonantajiaan selvitystilasta, jotta luoton myöntämisen suhteen ei pääse syntymään väärinkäsityksiä. (Siikarla, 2006, ss. 306–307)

3.1 Osakeyhtiön päätyminen selvitystilaan

Osakeyhtiö voi purkautua selvitystilan kautta joko yhtiökokouksen, rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen päätöksen aloitteesta. Yhtiön selvitystilaan asettaminen ei välttämättä tarkoita yhtiön taloudellisia vaikeuksia, toisin kuin esimerkiksi konkurssin kohdalla. Yhtiö voi hakeutua selvitystilaan esimerkiksi osakkaiden tahdosta purkaa yhtiö ja jakaa sen varat keskenään. (Siikarla, 2006, ss. 306–308) Yhtiön purkamiselle ei tarvitse lähtökohtaisesti esittää liiketaloudellisia syitä (Vero.fi, 2020).

Yhtiö voi tulla poistetuksi rekisteristä myös kaupparekisteriviranomaisen toimesta. Tällainen tilanne tulee kysymykseen silloin kun yhtiön varat eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen, varojen määrästä ei saada tietoa tai mikään taho ei ota vastatakseen selvitysmenettelyn kustannuksista. (Siikarla, 2006, s. 308)

Kaupparekisteriviranomaisen tulee määrätä yhtiö selvitystilaan, jos yhtiöllä ei ole kaupparekisteriin merkittyä toimivaa hallitusta. Tällainen tilanne voi tulla eteen, jos osa hallituksen jäsenistä on eronnut, eikä hallitus näin ollen ole enää päätösvaltainen. Tässä tapauksessa yhtiön pitäisi kutsua ylimääräinen yhtiökokous koolle valitsemaan uusi hallitus. Jos näin ei tapahdu, voi kaupparekisteriviranomainen asettaa yhtiön selvitystilaan. (Siikarla, 2006, ss. 308–309) Tuomioistuin voi määrätä yhtiön selvitystilaan osakkeenomistajan yhtiötä vastaan ajaman kanteen perusteella, jos kyseessä on osakkeenomistajan vaikutusvallan väärinkäyttöä koskeva tilanne (Mähönen & Villa, 2013, ss. 375–376).

Yhtiön asettamista selvitystilaan tai rekisteristä poistamista voi hakea myös yhtiön hallitus, hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, osakkeenomistaja, velkoja tai muu taho, jonka oikeus saattaa riippua yhtiön asianmukaisesta rekisteröinnistä tai selvitystilaan määräämisestä. Edellä mainituilla tahoilla on oikeus hakea yhtiötä selvitystilaan, jos yhtiöllä ei ole kaupparekisteriin merkittyä toimikelpoista hallitusta tai yhtiö ei ole jättänyt tilinpäätöstietojään kaupparekisterille vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä. (Siikarla, 2006, s. 311)

Yhtiö voi myös lopettaa toimintansa ilman, että sen toiminta yhtiöoikeudellisesti puretaan. Tällöin kyseessä on ns. lepäävä yhtiö. Yhtiön tulee antaa lopettamistilikaudelta Verohallinnolle veroilmoitus sekä lopettamisilmoitus arvonlisä- ja ennakkoperinnästä ja ilmoitus säännöllisesti palkkoja maksavan työntäjän rekisteröinnin päättämiseksi. Yhtiön ja osakkaan välisiin toimiin tulee myös kiinnittää huomiota, ettei pääse syntymään peiteltyä osinkoa. (Vero.fi, 2020)

3.2 Selvitystilän ja selvitysmiehen rekisteröiminen

Yhtiökokous tekee päätöksen yhtiön selvitystilaan asettamisesta. Selvitystila katsotaan alkavaksi siitä hetkestä, kun sitä koskeva päätös yhtiökokouksessa on tehty.

Yhtiökokouksessa edustettuina olevien osakkeenomistajien tulee tukea päätöstä selvitystilaan hakeutumisesta vähintään 2/3 määräenemmistöllä. Yhtiökokous voi myös määrätä selvitystilän alkamisajankohdaksi yhtiökokouksesta myöhemmän ajankohdan. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, Päätöksenteko, 3 §) Kun päätös selvitystilasta on tehty, alkaa selvitysmenettely. Selvitystila on merkittävä kaupparekisteriin. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, Selvitysmenettely 8 §)

Kutsu selvitystilasta päättävään yhtiökokoukseen tulee toimittaa yhtiön yhtiöjärjestyksen kokouskutsun toimittamista koskevan määräyksen mukaan. Kutsu on toimitettava myös kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20. luku, Yhtiön purkaminen, Päätöksenteko 3 §, Kokouskutsu ja asiakirjat) Kutsu on lähetettävä aikaisintaan kahta kuukautta, mutta viimeistään kuukautta ennen sitä yhtiökokousta tai tänne ilmoittautumispäivää, jossa asiasta on tarkoitus päättää (Villa, 2023, s. 517). Kutsussa tulee olla maininta selvitystilaan asettamisen päätösehdotuksen pääasiallisesta sisällöstä (Siikarla, 2006, s. 309).

Kun yhtiö on asetettu selvitystilaan, määrätään toiminimilaissa, että sen toiminimestä on käytävä ilmi kyseinen selvitystila. Selvitystilassa olevan yhtiön toiminimi on esitettävä esimerkiksi muodossa ”X Oy (selvitystilassa)”. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely 8 §)

Selvitystilassa olevan yhtiön hallinto muodostuu yhtiökokouksesta, yhdestä tai useammasta selvitysmiehestä ja mahdollisesta tilintarkastajasta. Kun yhtiökokous on tehnyt päätöksen yhtiön asettamisesta selvitystilaan, on ensimmäiseksi selvitysmenettelyssä valittava selvitysmies hoitamaan yhtiötä selvitysmenettelyn aikana. Selvitysmies korvaa yhtiön

aiemman hallituksen, mahdollisen toimitusjohtajan ja hallintoneuvoston. Selvitysmiehen kelpoisuusvaatimukset vastaavat yhtiön hallituksen jäsenten kelpoisuusvaatimuksia. Selvitysmiehen esteellisyyteen sovelletaan samoja säännöksiä kuin hallituksen jäsenten esteellisyyteen. Selvitysmies on oikeutettu palkkioon toimestaan. Palkkiosta päättää yhtiökokous. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, Selvitysmenettely 9 §, selvitysmiesten valinta ja määrääminen; selvitysmiehiin sovellettavat säännökset; selvitysmiesten tehtävät)

Yhtiökokous valitsee yhtiölle selvitysmiehen yhtiön selvitystilaan asettamisen jälkeen. Selvitysmiehen valinnan jälkeen muiden yhtiössä olevien oikeus edustaa yhtiötä lakkaa. Selvitysmieheen sovelletaan osakeyhtiölain säännöksiä hallituksen jäsenistä, mutta ei varsinaisen yhtiöjärjestyksen määräyksiä. Näin ollen selvitysmiehellä on samanlainen vastuu yhtiöstä kuin yhtiön aiemmilla hallituksen jäsenillä. Selvitysmies myös käyttää samanlaista päätösvaltaa yhtiöön kuin aiemmat hallituksen jäsenet. (Siikarla, 2006, ss. 312–313) Jos selvitystilaa hoitamaan valitaan useampi selvitysmies, sovelletaan päätöksentekoon samoja periaatteita kuin yhtiön hallituksen päätöksentekoon. Selvitysmiehet tekevät tällöin päätökset kokouksissa noudattaen säännöksiä hallituksen kokouksista. Selvitysmiehet myös valitsevat itselleen puheenjohtajan. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely 9 §, selvitysmiehiin sovellettavat säännökset) Selvitysmies korvaa kaikki yhtiön yhtiöoikeudelliset toimielimet yhtiökokousta lukuun ottamatta (Mähönen & Villa, 2013, s. 376). Tätä opinnäytetyötä tarkastellaan tästä eteenpäin yhden selvitysmiehen näkökulmasta.

Selvitysmieheksi voidaan valita kuka tahansa, jonka tietotaito riittää tehtävän hoitamiseen. Selvitysmieheksi voidaan valita esimerkiksi yhtiön hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja. (Siikarla, 2006, s. 313) Selvitysmiehen on annettava suostumuksensa tehtävän hoitamiselle. Selvitysmiestä ei voi valita tehtävään vastoin hänen tahtoaan. Jos yhtiöllä ei ole toimikelpoista selvitysmiestä, on rekisteriviranomaisen tällainen yhtiölle määrättävä. Selvitysmiehen toimikausi alkaa samalla yhtiön selvitystilan alkaessa ja on toistaiseksi jatkuva. Selvitysmies voi erota tai tulla erotetuksi koska tahansa. Selvitysmiehen voi erottaa se taho, joka hänet on tehtäväänsä valinnut. Ilmoitusvelvollisuus selvitystilasta on selvitysmiehellä, joten käytännössä selvitystila ja selvitysmies päätetään samassa yhtiökokouksessa ja ilmoitetaan samalla kertaa kaupparekisteriin. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely 9 §, selvitysmiehiin sovellettavat säännökset)

Selvitysmies edustaa kyseistä yhtiötä selvitystilan aikana. Selvitysmiehen valinta vapauttaa yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtajan ja hallintoneuvoston jäsenet tehtävästään.

Selvitysmiehen ei osakeyhtiölain mukaan tarvitse pitää pöytäkirjaa päätöksistään, toisin kuin yhtiön hallituksen. Yhtiökokous jatkaa toimintaansa normaalisti selvitysmiehen valinnasta ja selvitystilasta huolimatta. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely 9 §, selvitysmiehiin sovellettavat säännökset)

Selvitysmiehen tehtävänä on yhtiön toiminnan lopettaminen selvitysmenettelyn mukaan sekä yhtiön asioiden hoitaminen selvitystilan aikana. Käytännössä selvitysmiehen tehtäviä ovat yhtiön varojen selvittäminen, tarvittavan omaisuuden muuttaminen rahaksi, yhtiön velkojen maksaminen ja ylijäämän jakaminen osakkeenomistajille. Selvitysmies saa jatkaa yhtiön liiketoimintaa siinä määrin kuin tarkoituksen mukainen selvitys sitä vaatii. Yhtiön toiminnan tarpeeton pitkittäminen ei ole kuitenkaan suotavaa. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely 9 §, selvitysmiesten tehtävät)

3.3 Yhtiön varat ja velat selvitysmenettelyssä

Selvitystilaan hakeutumisen ja yhtiön viimeisimmän tilinpäätöksen välissä on yleensä kulunut aikaa. Selvittääkseen yhtiön varallisuutta, on selvitysmiehen laadittava tilinpäätös siltä selvitystilaa edeltäneeltä ajalta, jolta ei ole vielä yhtiökokouksen käsittelemää ja allekirjoittamaa tilinpäätöstä. Selvitysmiehen on esitettävä tilinpäätös yhtiön yhtiökokouksen hyväksyttäväksi. (Villa, 2023, s. 518) Osakeyhtiölaissa ei kuitenkaan määrätä tilinpäätöksen laatimisesta selvitystilaa edeltäneeltä ajalta, vaan todetaan, että tilinpäätös selvitystilaa edeltäneeltä ajalta on tarvittaessa laadittava (Osakeyhtiölaki, 624/2006, 20 luku § 11). Yhtiön selvitystilan jatkuessa, jokaiselta tilikaudelta tulee laatia tilinpäätös (Honkamäki & Pennanen, 2010, s. 398).

Selvitystilassa olevan yhtiön omaisuus voi olla rahavarojen lisäksi kiinteää tai aineetonta omaisuutta. Purkautuvan yhtiön omaisuuden arvo voidaan määrittää myymällä kyseinen omaisuus tai käypää arvoa käyttäen. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, purku verotuksessa, purkautuvan yhtiön tuloverotus) Elinkeinoverolain ja tuloverolain mukaan yhtiön purkautuessa lähtökohtaisesti sen omaisuuden luovutushinnan määrittämiseksi käytetään käypää arvoa, eli omaisuuden todennäköistä luovutushintaa (Vero.fi, 2020). Käypää arvoa käytettäessä vähennetään tästä verotuksessa poistamaton hankintameno. Näin saadaan verotettava voitto, joka on perustana verotukselle. Jos yhtiön omaisuutta myydään selvitysmenettelyssä, sovelletaan myymiseen tavallisia omaisuuden luovutukseen sovellettavia verosäännöksiä. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2,

20.luku, Yhtiön purkaminen, purku verotuksessa, purkautuvan yhtiön tuloverotus) Selvitystila ei edellytä myymään yhtiön omaisuutta kuin ainoastaan siinä määrin mitä yhtiön velkojen maksaminen vaatii (Siikarla, 2006, s. 316).

Purkautuvan yhtiön aiemmat tappiot ja varaukset lakkaavat olemasta yhtiön purkautuessa. Jos purkautuvasta yhtiöstä myydään tai luovutetaan jako-osuutena arvopapereja tai kiinteistöjä, syntyy näistä velvollisuus varainsiirtoveron maksuun. Jos purkautuvan yhtiön liiketoiminta luovutetaan tai myydään osana selvitysmenettelyä, voidaan tätä arvonlisäverotuksessa pitää verottomana liikkeen luovutuksena. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen purku verotuksessa, muut verokysymykset)

Selvitystila ei anna yhtiölle oikeutta olla maksamatta velkojaan. Myös yhtiön sopimussuhteet jatkuvat ennallaan selvitystilasta huolimatta. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely 15 §, velkojen maksaminen)

Selvitysmenettelyssä pyritäänkin saamaan selville yhtiön velat niiden maksua varten. Velat, jotka eivät ole yhtiön tiedossa, pyritään saamaan selville julkisella haasteella. Julkisen haasteen tarkoituksena on selvittää yhtiön velat, jotta ne voidaan maksaa yhtiön toiminnan lopettamiseksi. (PRH, 2024c)

Julkisella haasteella kehoitetaan yhtiön velkojia ilmoittamaan saatavansa määräpäivään mennessä sillä uhalla, että tämän jälkeen tuntemattomat velat lakkaavat. Julkisen haasteen tarkoituksena on saada selville ne velat, jotka eivät vielä ole hakijan tiedossa ja myös tiedossa oleviin velkoihin liittyvät mahdolliset seikat, jotka eivät vielä ole velan yhteydessä tiedossa. Julkista haastetta koskevaan hakemukseen on hyvä liittää hakijan tiedossa olevat velallisen velat riittävän tarkasti. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely 14 §, julkinen haaste)

Selvitysmies hakee julkisen haasteen, jossa velkojia kehoitetaan ilmoittamaan Patentti- ja rekisterihallitukselle saatavansa yhtiöltä määräpäivään mennessä. Patentti- ja rekisterihallitus tekee julkisesta haasteesta kaupparekisterimerkinnän ja lähettää kaupparekisteriotteen osakeyhtiölle tai selvitysmiehelle. Patentti- ja rekisterihallitus julkaisee kuulutuksen julkisesta haasteesta Virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määriteltä määräpäivää. Kuulutuksen lisäksi selvitysmiehen tulee toimittaa osakeyhtiön tiedossa oleville velkojille tieto julkisesta haasteesta ja velkojaluettelosta viimeistään kuukautta ennen kuulutuksessa mainittua määräpäivää. Määräpäivän jälkeen Patentti- ja rekisterihallitus lähettää selvitysmiehelle tiedon, ovatko velkojat ilmoittaneet saataviaan. (PRH, 2024c)

Jos hakemukseen on liitetty luettelo tunnetuista veloista, ei velkojan tarvitse ilmoittaa sellaista velkaa, joka ei poikkea mainitusta. Velat, joita ei ole ilmoitettu määräpäivään mennessä, lakkaavat olemasta. Selvitysmies ei saa tällaisia mahdollisia myöhemmin ilmi tulleita velkoja maksaa. Kun kaikki velat on saatu määräpäivään mennessä tietoon, tulee selvitysmiehen maksaa yhtiön velat. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 14–15 §)

Yhtiön velkojana voidaan pitää tahoa, jolla on rahamääräisiä saatavia yhtiöltä. Saatava voi olla eräännytynyt tai vasta tulossa eräänntyväksi. Oleellista on, että saaminen on syntynyt ennen selvitysmenettelyn alkamista. Velkojensuojamenettelyä sovelletaan niihin saataviin, jotka ovat syntyneet ennen selvitystilän rekisteröintiä. Velan peruste voi velkasuhteen lisäksi olla esimerkiksi vahingonkorvaus tai sopimussakko. Myös yhtiölle antaneen velan takaajaa voidaan pitää velkojan asemassa suhteessa yhtiöön. (Villa, 2023, ss. 521–522) Velkojien maksunsaantiasema on yhtiön selvitystilassa parempi kuin osakkeenomistajan, koska jako-osuus osakkeenomistajille voidaan jakaa vasta sen jälkeen, kun kaikki yhtiön tiedossa olevat velat on maksettu (Mähönen & Villa, 2013, ss. 372–373).

Selvitysmiehen tulee julkisen haasteen määräpäivän umpeuduttua maksaa yhtiön tiedossa olevat velat. Lähtökohtaisesti velat on maksettava mahdollisimman nopeasti. Jos velan kohdalla on epäselvyyksiä, kuten riittävyys tai eräännyttämättömyys, on sen maksua varten tarpeelliset varat laitettava erilleen ylijäämän jaosta. Yhtiön velat eivät automaattisesti eräänny selvitystilassa, vaan velkoja tulee selvitystilassakin suorittaa sitä mukaan, kun niitä eräännyy. Selvitysmies saa näin ollen maksaa yhtiön velkoja ennen julkisen haasteen määräpäivää. Tähän liittyy kuitenkin riski siitä, että julkisen haasteen esiintuomat velat ylittävät yhtiön varat ja selvitysmies voi joutua vahingonkorvausvastuuseen. Täysin odottamattomien velkojen ilmaantuminen ei kuitenkaan voi johtaa selvitysmiehen vahingonkorvausvastuuseen. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 15 §, velkojen maksaminen)

Yhtiön varat jaetaan selvitysmenettelyssä yhtiön netto-omaisuuden perusteella. Netto-omaisuus saadaan selville, kun yhtiön velat on maksettu. Yhtiön netto-omaisuus voi olla joko rahaa tai muuta omaisuutta. Se voidaan myös jakaa osakkeenomistajille rahana tai muuna omaisuutena. Jos osakkeenomistajille jaetaan erilaista omaisuutta, on tähän oltava osakkeenomistajien suostumus. Lähtökohtana on osakkeenomistajien yhdenvertainen kohtelu varojen jaossa. Osakkeenomistajan saamaa netto-osuutta selvitystilassa olevan yhtiön jaettavista varoista kutsutaan jako-osuudeksi. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 15 §, netto-omaisuus)

Osakeyhtiön purkautuessa yhtiön osakkeet mitätöityvät. Osakkeenomistajille jaetaan yhtiön nettovarot suhteessa kunkin osakkeenomistukseen. (Siikarla, 2006, s. 316) Varojen jaon suorittaa selvitysmies. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus antaa selvitysmiehelle ohjeita varojen jaosta ja selvitysmies voi myös pyytää tällaisia ohjeita. Vastuu varojen jakamisesta on kuitenkin aina selvitysmiehellä. Käytännössä yksimieliset osakkeenomistajat voivat kuitenkin päättää varojen jakamisesta haluamallaan tavalla. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 15 §, päätös jaosta)

Jako-osan maksaminen tapahtuu lähtökohtaisesti selvitysmiehen aloitteesta. Myös osakkeenomistajat voivat vaatia jako-osuutta maksettavaksi. Jako-osan maksu tapahtuu osakekirjan esittämistä vastaan ja selvitysmies tekee osakekirjaan merkinnän jako-osuuden maksusta. Jako-osan maksamisessa noudatetaan samaa maksusuojaa koskevia periaatteita kuin muussakin yhtiön varojen jaossa. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 15 §, jako-osan maksaminen)

Selvitysmies laatii yhtiön varojen jaosta jakoasiakirjan. Tästä tulee selvitä se, kenelle varat on jaettu ja miten varat on jaettu. Osakkeenomistajat voivat allekirjoituksellaan vahvistaa varojen jaon oikeellisuuden. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 15 §, jako-osan maksaminen)

Osakkeenomistajalla on mahdollisuus moittia yhtiön varojen jakoa. Tällöin hänen on pantava vireille kanne yhtiötä vastaan. Tämä on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa lopputilityksen esityksestä yhtiökokouksessa. Varojen jako on mitätön, jos osakkeenomistajille ei ole ilmoitettu asianmukaisesti selvitysmenettelystä ja varojen jaosta. Oikeus jako-osaan voi myös vanhentua. Jos osakkeenomistaja ei viiden vuoden kuluessa siitä, kun lopputilitys on esitetty yhtiökokouksessa, vaadi jako-osuuttaan, menettää hän tähän oikeutensa. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 15 §, jaon moite)

Kun yhtiö on päätetty asettaa selvitystilaan, voidaan samasta hetkestä lähtien antaa osakkeenomistajille jako-osan ennakkoa. Tällaiseen ennakkojako-osaan tulee sen saajan, antaa turvaava vakuus sen varalta, että hän kykenee tarvittaessa maksamaan yhtiölle takaisin saamansa jako-osan ennakon. Vakuus tarvitaan siitä syystä, että selvitysmenettelyn aikana saattaa ilmetä velkoja, joihin purettavan yhtiön varat eivät riitäkään ennakkojako-osuuksien takia. (Siikarla, 2006, s. 314) Ennakkojako-osuus voidaan antaa myös muuna omaisuutena kuin rahana (Mähönen & Villa, 2013, s. 379). Myös muu osakeyhtiölain mukainen laillinen varojen jakaminen, kuten osingot, on mahdollista selvitystilan aikana.

Tässäkin tapauksessa osingon saajan on annettava vakuus yhtiölle osinkojen palautuksesta, jos yhtiön varat eivät selvitystilassa riitäkään velkojen maksuun. (Siikarla, 2006, ss. 314–315)

Jos yhtiö poistetaan rekisteristä, ei sen varoja saa jakaa. Varojen jakamiseen tarvitaan aina selvitysmenettely. Jos yhtiön netto-omaisuus on kuitenkin alle 8000 euroa, saa tämän jakaa jako-osuuteen oikeutetuille viiden vuoden kuluttua rekisteristä poistamisesta, jos yhtiöllä ei ole tunnettuja velkoja. (Mähönen & Villa, 2013, ss. 381–382)

3.4 Yhtiön purkautuminen

Osakeyhtiön purkautumista edeltää lähtökohtaisesti edellä kuvailtu yhtiön selvitysmenettely. Yhtiön varojen jaon jälkeen selvitysmies tekee lopputilityksen. Lopputilitys tarkoittaa selvitysmiehen selvitystä hallinnostaan, eli kertomusta koko selvitysmenettelystä. Selvitysmiehen tulee antaa lopputilitys viipymättä tehtäviensä suorittamisen jälkeen. (Siikarla, 2006, s. 318) Lopputilitys on yhtiön viimeinen tilinpäätös ja sen allekirjoittaa purkuhetkellä toimiva selvitysmies. Lopputilitys tehdään käypiä arvoja käyttäen. Käyvät arvot kohdistetaan omaisuuserille ja tilinpäätös esitetään käyvillä arvoilla laskettuna. (Honkamäki & Pennanen, 2010, s. 397)

Kertomuksessa selvitysmenettelystä tulee esittää yhtiön omaisuuden jako. Lopputilityksessä tulee selvittää tehdyt toimet omaisuuden realisoimisesta, velkojen maksamisesta ja yhtiön varojen jakamisesta. Tarkoituksena on selvittää osakkeenomistajille, mistä jako-osuus on muodostunut ja miten se on laskettu. Liitteeksi kertomukseen tulee laittaa selvitystilan aikaiset tilinpäätökset, toimintakertomukset ja mahdolliset tilintarkastuskertomukset. Jos yhtiössä on velvollisuus valita tilintarkastaja, on lopputilityskertomus liitteineen annettava yhtiön tilintarkastajalle. Tämän on kuukauden kuluessa annettava kyseistä lopputilitystä ja yhtiön selvitystilan aikaista hallintoa koskeva tilintarkastuskertomus. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 16 §) Lopputilitykseen sovelletaan, mitä tilinpäätöksestä säädetään (Siikarla, 2006, s. 318)

Yhtiökokous tarkastaa ja hyväksyy lopputilityksen tilintarkastajan antaman tilintarkastuskertomuksen jälkeen. Selvitysmies kutsuu osakkeenomistajat kyseiseen yhtiökokoukseen. Lopputilitykseen sovelletaan normaalin yhtiökokouksen säännöksiä. Lopputilityksen avulla osakkeenomistajat voivat arvioida selvitysmiehen toimintaa selvitysmenettelyn aikana sekä selvitystilan asianmukaisuutta. Lopputilitys tulee antaa mahdollisimman nopeasti yhtiön varojen jaon jälkeen ja se tulee rekisteröidä Patentti- ja rekisterihallitukselle samoin kuin normaali tilinpäätös. Yhtiön lopettaessa toimintansa on

myös ilmoitettava mikä taho vastaa yhtiön kirjanpitoaineiston säilyttämisestä. Tässä tapauksessa myös hallituksen pöytäkirja ja yhtiökokouspöytäkirja on säilytettävä samoin kuin kirjanpitoaineisto. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 16 §, lopputilityksen tarkastaminen, rekisteröiminen)

Lopputilityksessä on oltava maininta, jos yhtiön varoja on ennen varojen jakoa laitettu erilleen velkoja varten, joita ei ole vielä voitu maksaa. Myös ennakko jako-osuuksista sekä mahdollisista muista merkittävistä seikoista on oltava maininta lopputilityksessä. Lopputilitykseen on hyvä liittää myös mahdollinen viimeisin ennen selvitystilaa laadittu tilinpäätös. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 16 §, lopputilitys)

Selvitysmiehen tulee allekirjoittaa tilinpäätöksen rekisteröintilomake. Jos yhtiö on edelleen kaupparekisterissä, voi lopputilityksen ilmoittaa verkossa samaan tapaan kuin muukin tilinpäätös ilmoitetaan. Tähän tarvitaan tilinpäätöksen hyväksymisen päivämäärä, voittoa koskeva yhtiökokouksen päätös, tuloslaskelma, tase, liitetiedot ja tilinpäätöksen allekirjoitussivu. Ilmoitus tehdään tilinpäätöksen ilmoituslomakkeella, johon liitetään tilinpäätösasiakirjat. (PRH, 2023b) Purkautuneen osakeyhtiön on annettava veroilmoitus viimeisen tilikauden päättymispäivään saakka (Taloustaito, 2020).

Osakeyhtiö katsotaan puretuksi siinä vaiheessa, kun selvitysmies on esittänyt lopputilityksen yhtiökokouksessa ja tämä on tarkastettu yhtiökokouksen toimesta. Tämän jälkeen selvitysmies tekee kaksi ilmoitusta kaupparekisteriin, ilmoituksen osakeyhtiön purkautumisesta ja ilmoituksen lopputilityksestä. (PRH, 2023b) Selvitysmiehen tulee viipymättä yhtiön purkaututtua tehdä tämä kaupparekisteri-ilmoitus. Purkautuessaan yhtiö menettää oikeustoimikelpoisuutensa, eli se ei voi enää hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia. Oikeustoimikeloisuuden menettäessään yhtiö ei voi myöskään esiintyä asianosaisena tuomioistuimessa tai viranomaisessa. Käytännössä yhtiöllä ei ole enää purkautumisen jälkeen varoja, velkaa, toimielimiä eikä toimintaa. Näin ollen se lakkaa olemasta. Purkautuessaan yhtiö myös menettää rekisteriin perustuvan toiminimisuojan. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 17 §, purkautuminen)

Kun yhtiö on poistettu rekisteristä, käsitellään tätä oikeustoimikelpoisuuden kannalta samoin kuin rekisteröimätöntä yhtiötä perustamisvaiheessa. Rekisteristä poistettu yhtiö säilyttää oikeushenkilöllisyytensä rekisteristä poistamisesta huolimatta. Oikeushenkilöllisyyden säilyvyys mahdollistaa yhtiön edustajien ryhtymisen toimenpiteisiin, jotka ovat välttämättömiä

yhtiön velan maksamiseksi tai yhtiön omaisuuden arvon säilyttämiseksi, rekisteristä poistamisen jälkeenkin. (Siikarla, 2006, s. 321) Rekisteristä poistetulle yhtiölle jää omistusoikeus hallitsemaansa omaisuuteen sekä oikeus tehdä sellaisia oikeustoimia, joilla ylläpidetään omistusoikeuden kohdetta tai maksetaan yhtiön velkaa (Mähönen & Villa, 2013, s. 372).

Osakeyhtiölaissa on mahdollistettu selvitystilän jatkaminen tietyissä tapauksissa vielä yhtiön purkautumisen jälkeen. Yhtiö ei siis aina oikeudellisesti lakkaa olemasta vaikka se olisikin selvitysmenettelyn myötä purettu. Yhtiön selvitystilaa on jatkettava, jos yhtiön purkautumisen jälkeen yhtiölle ilmaantuu uusia varoja, yhtiötä vastaan nostetaan kanne tai ilmenee muuta selvitystoimenpiteitä vaativaa. Selvitystilaa on jatkettava myös, jos yhtiölle ilmenee tarve tehdä oikeustoimia tai esiintyä tuomioistuimessa tai viranomaisessa. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 18 §, selvitystilän jatkaminen) Selvitystilaa ei kuitenkaan jatketa, jos yhtiön varat eivät riitä selvitystilän jatkamisen kustannuksiin (Mähönen & Villa, 2013, s. 381).

Jos ilmenee tarve jatkaa yhtiön selvitystilaa, niin tällöin yhtiön selvitystilaa hoitanut selvitysmies tekee selvitystilän jatkosta ilmoituksen kaupparekisteriin ja kutsuu yhtiökokouksen koolle. Yhtiökokouksen tehtävä on todeta tilanne ja valita selvitystilaa hoitamaan selvitysmies. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 18 §, selvitystilän jatkaminen)

Yhtiön purkautumisen jälkeen eteen voi tulla myös jälkiselvitys. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiölle ilmaantuu vähäistä selvitettävää sen purkautumisen jälkeen. Selvitettävää on kuitenkin sen verran vähän, että selvitysmies voi tämän hoitaa ilman selvitystilän jatkamista. Näin voi olla esimerkiksi, jos yhtiölle ilmenee vähäisiä varoja yhtiön purkautumisen jälkeen. Tässä tapauksessa selvitysmies jakaa jako-osuudet suhteessa osakkeenomistajien osakkeenomistukseen. Selvitysmiehen on tällaisista toimista annettava selvitys purkautuneen yhtiön osakkeenomistajille. Jos yhtiön varojen jaossa jako-osuuksia jää jakamatta, noudatetaan säännöksiä selvitystilän jatkamisesta ja jälkiselvityksestä. Näin voi olla, jos osakas ei viiden vuoden kuluessa siitä, kun lopputilitys on esitetty yhtiökokouksessa, vaadi jako-osaansa. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, selvitysmenettely, 18 §, jälkiselvitys)

Yhtiön purkautumisen verotuksesta säädetään Elinkeinoverolaissa 51 d §:ssä (Laki elinkeinotulon verottamisesta 1109/1996 § 51d). Purkautuessa yhtiö luovuttaa velkojen maksun jälkeen jäljelle jääneet varansa osakkeenomistajilleen. Omistajan verotuksessa

yhtiön purkautumista käsitellään purkautuneen yhtiön omaisuuden luovutuksena. Osakkeenomistaja luovuttaa yhtiön purkautumisen yhteydessä omistamansa osakkeet ja saa tästä vastikkeeksi jako-osansa purkautuvan yhtiön jäljelle jääneestä nettovarallisuudesta. Näin ollen purkautuvan yhtiön osakkeenomistajan katsotaan vaihtavan osakkeensa purkautuvan yhtiön jako-osaan. Tästä omistajalle syntyy luovutusvoittoa tai luovutustappiota. (Honkamäki & Pennanen, 2010, ss. 386–387)

Purkautuvan yhtiön osakkeenomistajan jako-osuutta tarkastellaan verotuksellisesta näkökulmasta suhteessa osakkeiden hankintamenuon. Jako-osuuden verotus riippuu siitä, syntyykö jako-osuuden saajalle voittoa vai tappiota saamastaan jako-osasta suhteessa osakkeiden hankintamenuon. Jos jako-osuus on osakkeiden hankintamenua pienempi, syntyy jako-osan saajalle tappiota, josta ei makseta veroa. Vastaavasti jos jako-osasta syntyy voittoa osakkeiden hankintamenuon nähden, tulee syntyneestä voitosta maksaa veroa. Jako-osuuden verotus rinnastetaan verotuksessa osakkeen luovutukseen. Jos jako-osa luovutetaan muuna omaisuutena kuin rahana, katsotaan sen hankintamenuksi omaisuuden käypäarvo hankinta-ajankohtana, eli yhtiön purkautuessa. (Airaksinen ym., 2018, Osakeyhtiölaki 1–2, 20.luku, Yhtiön purkaminen, purku verotuksessa)

Luonnollinen henkilö voi soveltaa saamaansa luovutusvoittoon hankintamenu-olettamaa, mikäli sen käyttäminen on hänelle edullisempaa. Jos luonnollinen henkilö saa jako-osana kiinteistön tai osakkeita, on näistä suoritettava varainsiirtovero. Luovutusvuosi on se vuosi, jolloin selvitysmies on esittänyt lopputilityksen yhtiökokouksessa. (Honkamäki & Pennanen, 2010, ss. 393–394) Ennakkojako-osan luovutusvuotena pidetään varojen todellista luovutushetkeä (Honkamäki & Pennanen, 2010, ss. 386–387).

Osakkeenomistajan ollessa toinen yhtiö, kuten osakeyhtiö tai osuuskunta, on saatu jako-osa kyseiselle yhtiölle tuloa, joka verotetaan luovutusvoittosäännösten mukaan. Riippuen luovutuksen vastaanottavan yhtiön yhtiömuodosta, voi luovutusvoitto olla verovapaata, jolloin luovutustappio on vähennyskeltontonta. Riippuen yhtiömuodosta luovutusvoitto voi olla myös veronalaista, jolloin luovutustappio vähennyskelpoista. Purkutappio vähennetään kerralla, eikä sitä voi jaksottaa. (Honkamäki & Pennanen, 2010, ss. 386–387)

Purkautuvan yhtiön näkökulmasta yhtiö katsotaan puretuksi, kun selvitysmies on esittänyt lopputilityksen yhtiökokouksessa, jolloin myös purkautuvan yhtiön verovuosi päättyy. Jos purkautuvalla yhtiöllä on vaihto-, sijoitus- tai käyttöomaisuutta, katsotaan verotuksen näkökulmasta tällaisen omaisuuden luovutushinnaksi kyseisen omaisuuden todennäköistä luovutushintaa vastaava määrä. Purkautuvan yhtiön taseeseen merkityn omaisuuden

todennäköisiä luovutushintoja pidetään yhtiön tulona. Tavallisesti yhtiön oman toiminnan perusteella syntynyttä liikearvoa ei ole yhtiön purkautuessa pidetty sellaisena omaisuutena, jonka todennäköinen arvo olisi purkautuessa tuloutettava. Jos liikearvosta osa kuitenkin muodostuu erikseen luovutettavista aineettomista varallisuuseristä, esimerkiksi patentit tai lisenssioikeudet, katsotaan näiden todennäköisen luovutushinnan olevan yhtiön tuloa. (Honkamäki & Pennanen, 2010, s. 394)

Mikäli purkautuvalla yhtiöllä on varauksia, tulee ne tulouttaa purkautumisvuonna. (Honkamäki & Pennanen, 2010, s. 394). Purkautuvan yhtiön näkökulmasta sen mahdolliset tappiot menetetään purkautumisen yhteydessä. Vahvistettuja tappioita ja luovutustappioita on kuitenkin mahdollista käyttää vielä purkautumiseen päättyvältä tilikaudelta toimitettavassa verotuksessa. (Honkamäki & Pennanen, 2010, s. 390)

3.5 Selvitystila viranomaisnäkökulmasta

Rekisteriviranomaisen näkökulmasta osakeyhtiön selvitystilaan kuuluu seuraavat neljä vaihetta:

- Selvitystilan ja selvitysmiehen rekisteröiminen
- Julkinen haaste velkojille
- Ilmoitus osakeyhtiön purkautumisesta
- Ilmoitus lopputilityksestä

(PRH, 2023a).

Selvitystilaan hakeutumisesta ja selvitysmiehestä sekä julkisen haasteen hakemisesta tehdään ilmoitus Kaupparekisterille lomakkeella Y4, liite 13 ja lisäksi tulee täyttää henkilötietolomake. Julkisen haasteen voi hakea samalla kun ilmoittaa selvitystilasta kaupparekisteriin. Ilmoitus osakeyhtiön purkamisesta ja lopputilityksestä tehdään lomakkeella Y4 ja liitelomakkeella 15. (PRH, 2024c; PRH, 2023b) Selvitystilan ja selvitysmiehen rekisteröiminen maksaa 50 euroa ja julkisen haasteen hakeminen 180 euroa (PRH, 2024d). Ilmoitus lopputilityksestä ja osakeyhtiön purkautumisesta on maksuton (PRH, 2023b).

4 Tutkimus

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia osakeyhtiön vapaaehtoista selvitystilaa, mitä kaikkea kyseinen prosessi sisältää ja miten prosessi viedään läpi. Tutkimuksen pohjalta oli tavoitteena luoda opas työn toimeksiantajan, Accotilit Oy:n, käyttöön osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilän menetelmästä.

Tämä opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta ja tästä johdetusta tutkimuksesta. Työn teoriaosuudessa on kerätty tietoa osakeyhtiöstä ja osakeyhtiön selvitystilasta, joka muodostaa aineistollisen pohjan työn tutkimukselle ja lopputuloksena syntyvälle oppaalle. Tutkimus on toteutettu aiheesta löytyvää olemassa olevaa kirjallisuutta ja muuta lähdeaineistoa tutkimalla ja analysoimalla sekä tuottamalla tämän pohjalta työn tavoitteen mukainen opas.

4.1 Tutkimusmenetelmä

Tämä opinnäytetyö on toteutettu toiminnallisena opinnäytetyönä. Tutkimusmenetelmänä on käytetty kirjallisuuskatsausta, joka kuuluu osaksi laadullista tutkimusta. Valittu toteutustapa ja tutkimusmenetelmä soveltuivat työn aiheeseen ja tavoitteeseen työn tekijän mielestä parhaiten. Työn suunnitteluvaiheessa pohdittiin, tarvitaanko teoreettisen lähdeaineiston lisäksi vielä haastatteluja aiheen asiantuntijoilta, mutta työn edetessä todettiin teoreettisen lähdeaineiston olevan niin kattava, että pelkästään sen pohjalta pystytään rakentamaan selkeä käsitys ja toimintaprosessi osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta.

Toiminnallinen opinnäytetyö tavoittelee ammatillisessa kentässä käytännön toiminnan ohjeistamista, opastamista, toiminnan järjestämistä tai järjeistämistä (Airaksinen & Viikka, 2003, s. 9). Tämän opinnäytetyön toteutustavaksi valikoitui toiminnallinen opinnäytetyö työn toimeksiantajan tarpeen perusteella. Työn toimeksiantajalla oli tarve henkilökuntansa osaamisen kartuttamiselle osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta. Tähän tarpeeseen lähdettiin tässä opinnäytetyössä tutkimaan kyseistä aihetta ja luomaan opasta.

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui laadulliseen tutkimukseen kuuluva kirjallisuuskatsaus. Työn tekijällä oli tiedossa, että opinnäytetyön aiheesta löytyy olemassa olevaa teoreettista lähdeaineistoa ja tuota tietoa tutkimalla, analysoimalla ja tulkitsemalla olisi mahdollista saada koottua kattava ja yksityiskohtainen kokonaisuus osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta.

Laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan erilaisiin aineistoihin ja niiden analysointiin perustuvaa tutkimusta. Laadullinen tutkimus pohjautuu esimerkiksi olemassa olevaan tieteelliseen kirjallisuuteen ja aiempiin tutkimuksiin tutkittavasta aiheesta. Näiden pohjalta laadullisessa tutkimuksessa valitaan tutkimusaiheeseen sopivat teoriat sekä eritellään ja jäsenellään tietoa tutkimuskysymysten näkökulmasta. Laadullinen tutkimus voi olla olemassa olevan teoreettisen tiedon ja tutkimusten tutkimusta, analysoimista, jäsentelyä ja erittelyä tutkimusaiheen näkökulmasta. (Tietoarkisto, n.d.) Laadullinen tutkimus kohdistuu nimensä mukaan määrän sijasta laatuun (Sarajärvi & Tuomi, 2012, s. 150).

Kirjallisuuskatsauksessa tutkitaan olemassa olevia tutkimuksia ja tietoa.

Kirjallisuuskatsauksessa tarkoituksena on vastata asetettuun tutkimuskysymykseen tutkimalla tutkittua tietoa ja tiivistämällä tutkittavasta aihepiiristä olemassa oleva olennainen tieto tutkimuskysymyksen näkökulmasta. Keskeiset johtopäätökset ja tutkimustulokset johdetaan olemassa olevasta tutkitusta tiedosta. Kirjallisuuskatsauksessa tavoitellaan laajempaa ja syvempää kuvaa tutkittavasta aihepiiristä. (Vilkkä, 2023, ss. 11–12)

Kirjallisuuskatsauksen tavoitteena voi olla esimerkiksi käytäntöjen ohjaaminen tai ohjeistaminen, kuten tässä opinnäytetyössä. Kirjallisuuskatsauksessa yhdistyvät tieteellinen prosessi ja luova prosessi. Luova prosessi näkyy esimerkiksi uusina oivalluksina, tutkimuskysymyksiä tai ohjeiden ja käytäntöjen luomisena. (Vilkkä, 2023, ss. 13–14)

Kirjallisuuskatsauksessa tavoitteena on aineiston järjestäminen ja yhdistäminen niin, että tuloksena syntyy uutta tietoa. Kirjallisuuskatsaukselle oleellista on tutkimuksessa käytettävän aineiston tunnistaminen ja löytäminen perustuen tutkimuskysymyksiin sekä aineiston laadunarviointi, analysointi ja tuloksien johtaminen aineistosta. (Vilkkä, 2023, s. 38) Vilkan mukaan kirjallisuuskatsauksessa uusi tieto syntyy analysoimalla alkuperäistutkimuksista löytyviä havaintoja (Vilkkä, 2023, s. 86).

4.2 Tutkimuksen toteutus

Tämän opinnäytetyön toteutus ja tutkimus lähtivät liikkeelle lähdeaineiston keräämisestä osakeyhtiöstä ja osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta. Työn aiheen rajaaminen ja lähdeaineiston etsintä olivat tärkeässä roolissa työn toteutuksen ja lopputuloksen kannalta. Työn teoriaosuudessa oli tarkoitus etsiä kattavasti tietoa työn aiheeseen liittyen, jotta sen pohjalta pystyttäisiin luomaan työn toimeksiantajaa hyödyttävä toimintaprosessi osakeyhtiön purkamisesta vapaaehtoisien selvitystilan kautta.

Tämän opinnäytetyön tutkimusaineisto pohjautuu tarkoin rajattuun aiheeseen yksityisen osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta. Opinnäytetyössä käytettyjä lähdeaineistoja ovat olleet osakeyhtiöstä ja sen selvitystilasta löytynyt kirjallisuus ja artikkelit sekä viranomaislähteet ja internet-lähteet. Opinnäytetyössä on hyödynnetty myös Patentti- ja rekisterihallitukselta löytyvää tietoa sekä osakeyhtiölakia. Valittujen lähdemateriaalien kriteerinä on pidetty sitä, että ne käsittelevät osakeyhtiön selvitystilaa ja osakeyhtiötä selvitystilan kannalta oleellisista näkökulmista. Kriteerinä lähteiden valinnalle on ollut myös se, että niiden sisältö vastaa tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin ja työn toimeksiantajan tarpeeseen.

Teoriaosuuden pohjalta selvitettiin keskeiset asiat liittyen osakeyhtiön vapaaehtoiseen selvitystilaan sekä menetelmä, miten osakeyhtiön purkamisen prosessi selvitystilan kautta etenee. Tutkimukselle oleellista oli löytää lähdeaineistosta yhtäläisyyksiä, joiden pohjalta pystyttiin luomaan työn lopputuloksena saatava menetelmä. Lisäksi oli tärkeää löytää eri lähdeaineistoista myös erilaisia yksityiskohtia menetelmään liittyen, jotka tuovat lisäarvoa työn lopputulokselle.

Tämän opinnäytetyön tutkimus pohjautuu työn teoriaosuudessa kerättyyn tietoon osakeyhtiöstä ja osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta. Työn teoriaosuudessa kerättyä tietoa on tarkasteltu ja analysoitu opinnäytetyön aiheajauksen, tutkimuskysymysten ja tavoitteen kautta. Teorian ja tutkimuksen yhteispanoksena syntyi tämän opinnäytetyön tuloksena opas työn toimeksiantajan käyttöön osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta. Tämän opinnäytetyön lopputuloksena syntynyt opas on koottu tutkimalla ja tiivistämällä teoriaosuudessa kerättyä tietoa työn aiheen ja tutkimuskysymysten näkökulmasta työn toimeksiantajan tarve huomioiden. Keskeiset tutkimuksen perusteella johdetut tulokset on esitetty tämän työn tutkimustuloksissa tiivistäen oppaaseen luotu menetelmä osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta.

4.3 Tutkimustulokset

Tämän opinnäytetyön tuloksena syntyi seitsemän vaiheinen menetelmä osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta. Kyseinen menetelmä esitellään kokonaisuudessaan tämän työn lopputuloksena syntyneessä oppaassa (liite 2). Työn tekijä katsoi oppaan esittelevän menetelmän niin kattavasti, että samaa tietoa ei kokonaisuudessaan ollut mielekästä tuoda lisäksi tämän työn tutkimustuloksiin. Lisäksi tämän opinnäytetyön tulokset perustuvat tämän työn teoriaosuudessa seikkaperäisesti tutkittuun tietoon osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta. Osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta on teoriaosuudessa käsitelty niin

laajasti ja yksityiskohtaisesti, että samaa tietoa ei tästäkään syystä työn tekijän mielestä ollut kokonaisuudessaan mielekästä tuoda uudestaan tutkimustulosten osioon. Näin ollen, tämän opinnäytetyön tutkimustuloksissa esitetään ainoastaan tiivistetysti työn teoriaosuudessa ja tästä johdetussa oppaassa esitelty menetelmä osakeyhtiön toiminnan lopettamisesta vapaaehtoisen selvitystilan kautta.

Tämän opinnäytetyön tulokset ja lopputuloksena syntynyt opas perustuvat työn tietoperustana käytettyyn lähdeaineistoon osakeyhtiöstä ja selvitystilasta. Lähdeviitteitä ei enää esitetä tutkimustuloksissa eikä oppaassa, koska nämä perustuvat työn teoriaosuuteen, jossa lähdeviitteet on jo kertaalleen esitetty.

Tämän opinnäytetyön tutkimustuloksena voidaan todeta, että osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystila tarkoittaa osakeyhtiön toiminnan lopettamisesta tietyn prosessin avulla. Prosessiin kuuluu niin yhtiön näkökulmasta tehtävät toimenpiteet, jotta yhtiön toiminta saadaan päätettyä ja yhtiön varat jaettua osakkeenomistajille sekä viranomaistahoille tehtävät ilmoitukset, jotta yhtiö tulee virallisesti purettua viranomaisrekistereistä. Selvitystilaprosessi kestää vähintään viisi kuukautta. Osakeyhtiö päätty yleensä selvitystilaan vapaaehtoisesti osakkeenomistajien tahdosta päättää yhtiön toiminta. Osakeyhtiö voi päättyä selvitystilaan myös rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen päätöksellä. Tämän opinnäytetyön tutkimustuloksena voidaan tutkittuun teoreettiseen lähdeaineistoon pohjautuen esittää osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmän sisältävän seuraavat seitsemän vaihetta.

1. Osakeyhtiön asettaminen selvitystilaan ja selvitysmiehen valinta
2. Tilinpäätös selvitystilaa edeltäneeltä ajalta
3. Yhtiön velat
4. Yhtiön varat
5. Yhtiön varojen jakaminen
6. Lopputilitys ja yhtiön purkautuminen
7. Mahdollinen jälkiselvitys tai selvitystilan jatkaminen

Osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystila alkaa yhtiökokouksen tehdessä asiasta päätöksen. Menetelmään kuuluu selvitysmiehen valinta. Selvitysmies edustaa yhtiötä ja hoitaa yhtiön asioita selvitysmenettelyn aikana. Selvitysmiehen tulee tarvittaessa laatia tilinpäätös selvitystilaa edeltäneeltä ajalta, jolta ei vielä ole yhtiökokouksen vahvistamaa ja tilintarkastettua tilinpäätöstä. Selvitysmenettelyyn kuuluu yhtiön varojen ja velkojen selvittäminen. Yhtiön varat arvostetaan selvitysmenettelyssä käypään arvoon tai

vaihtoehtoisesti yhtiön omaisuutta voidaan myydä. Yhtiön velat selvitetään julkisen haasteen avulla. Julkisen haasteen määräpäivän umpeuduttua selvitysmies maksaa kaikki yhtiön tiedossa olevat velat. Yhtiön jäljellä jäävä netto-omaisuus jaetaan yhtiön osakkeenomistajille jako-osana suhteessa kunkin osakkeenomistukseen. Jako-osan saajan verotuksessa jako-osaa käsitellään luovutusvoittoperiaatteen verotuksen mukaan. Yhtiön omaisuuden jaon jälkeen selvitysmies tekee lopputilityksen. Lopputilityksen yhteydessä laaditaan yhtiön viimeisin tilinpäätös. Kun lopputilitys on esitetty yhtiökokouksessa, katsotaan yhtiö purkautuneeksi. Purkautumisen jälkeen eteen voi tulla vielä mahdollisesti jälkiselvitys tai selvitystilän jatkaminen.

Selvitysmiehen tulee rekisteröidä selvitystila ja selvitysmies kaupparekisteriin. Lisäksi hänen tulee hakea julkinen haaste. Lopputilityksen jälkeen selvitysmies rekisteröi vielä lopputilityksen ja yhtiön purkautumisen kaupparekisteriin. Näin yhtiön toiminta on purettu ja yhtiö lakkaa olemasta.

Tämän opinnäytetyön lopputuloksena syntyneessä oppaassa esitellään tarkasti yllä tiivistetty seitsemän vaiheinen menetelmä osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta. Oppaaseen on menetelmän jokaisesta vaiheesta koottu ensin tietoisku ja tämän jälkeen ohjeistus siitä, miten kyseinen vaihe etenee kohta kohdalta.

5 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia osakeyhtiön vapaaehtoista selvitystilaa. Tutkimusongelmana oli, millainen on osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystila. Osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystilaa voidaan tämän tutkimuksen perusteella todeta olevan menetelmä, jolla päätetään osakeyhtiön toiminta. Lisäksi tässä opinnäytetyössä haettiin vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin.

1. Mitä tarkoittaa osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystila?
2. Miten osakeyhtiö päätty selvitystilaan?
3. Minkälainen menetelmä vapaaehtoinen selvitystila on?
4. Miten selvitystilaprosessi päättyy?

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen myötä voidaan todeta, että osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystila on menetelmä, jonka tarkoituksena on päättää osakeyhtiön toiminta erilaisten vaiheiden kautta. Useimmiten osakeyhtiö päätty selvitystilaan vapaaehtoisesti yhtiökokouksen aloitteesta. Selvitystila alkaa, kun yhtiökokous on tehnyt asiasta päätöksen.

Tutkimuksen pohjalta on tässä opinnäytetyössä luotu seitsemän vaiheinen menetelmä osakeyhtiön toiminnan lopettamiseen vapaaehtoisen selvitystilan kautta. Selvitystilaprosessi päättyy siihen, kun yhtiö on läpikäydyn selvitysmenetelmän kautta saanut toimintansa lopetettua ja yhtiö on poistettu rekistereistä.

Osakeyhtiön vapaaehtoiseen selvitystilaan liittyy vahvasti selvitysmies ja selvitysmiehen toiminta. Selvitysmies ottaa hoitaakseen yhtiön asiat ja selvitystilaprosessin läpiviemisen. Yhtiökokous jatkaa toimintaansa normaalisti selvitystilasta huolimatta. Selvitystilassa on oleellista yhtiön nettovarallisuuden selvittäminen, jotta yhtiön varat voidaan jakaa osakkeenomistajille yhtiön purkautuessa. Selvitystila päättyy pääsääntöisesti siihen, kun yhtiön nettovarat on jaettu ja lopputilitys esitetty yhtiökokouksessa. Tämän jälkeen selvitysmiehen tulee vielä tehdä ilmoituksen kaupparekisteriin. Joskus eteen voi vielä yhtiön purkautumisen jälkeen tulla jälkiselvitys tai selvitystilan jatkaminen.

Tämän opinnäytetyön tutkimusongelmaan vastataan tämän opinnäytetyön tuloksena syntyneen oppaan kautta. Opas on laadittu tämän työn teoriaosuudessa käsiteltä olemassa olevaa tietoa analysoiden ja tulkiten. Oppaassa esitellään osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmä vaihe vaiheelta. Opas toimii tämän työn tutkimustuloksena. Tutkimustulosten johtopäätöksenä voidaan todeta osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan olevan moniulotteinen, mutta pääpiirteissään yksinkertainen prosessi.

Osakeyhtiön vapaaehtoisessa selvitystilassa tulee huomioida prosessi purkautuvan yhtiön näkökulmasta, eli mitä kaikkea yhtiössä tulee tapahtua, jotta selvitysmenettely saadaan vietyä läpi. Toisekseen tulee huomioida viranomaisnäkökulma, eli mitä kaikkia hakemuksia ja ilmoituksia tulee purkautuvan yhtiön toimesta tehdä, jotta yhtiö tulee virallisesti puretuksi rekistereistä itse sen toiminnan lopettamisen lisäksi. Jokainen yhtiö on myös omanlaisensa ja yhtiön omistajilla on omanlaisensa tarpeet ja toiveet yhtiön toiminnan lopettamisen suhteen, jotka tulee huomioida prosessia läpi vietäessä ja jotka vaikuttavat prosessin kulkuun.

Tämän tutkimuksen perusteella voidaan todeta osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta löytyvän suhteellisen hyvin kirjallisuutta ja muuta lähdeaineistoa. Osakeyhtiön selvitystilasta löytyvässä kirjallisuudessa on käsitelty aihetta pääpiirteissään hyvin samoja tietoja läpikäyden. Useasta lähdemateriaaliksi valikoidusta aineistosta löytyi kuitenkin myös uutta tietoa rikastamaan kokonaisuutta. Olemassa oleva kirjallisuus ja muut lähteet jättävät kuitenkin joitakin kohtia selvitysmenettelystä vielä avoimeksi. Tällaisia ovat tämän työn tutkimuksen perusteella yrityksen verotuksellinen näkökulma, tilinpäätöksen tarpeellisuus selvitysmenettelyn alkaessa ja lopputilityksessä yhtiön taseeseen mahdollisesti jäävä myymätön omaisuus.

6 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön luotettavuus perustuu lähdemateriaaleista johdettuihin yhtäläisyyksiin osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmästä. Itse työn lopputuloksena syntynyt seitsemän vaiheinen menetelmä on työn tekijän näkemys prosessin kokonaisuudesta. Menetelmää rakentaessa työn tekijä on käyttänyt omaa luovuuttaan, mutta kaikki tieto, mitä menetelmä sisältää pohjautuu lähdeaineistosta johdettuihin yhtäläisyyksiin sekä työn lopputuloksen kannalta oleellisiksi arvioituihin lähdeaineistosta löytyneisiin yksityiskohtiin. Tutkimusta tehdessä on myös pyritty pitämään mielessä työn toimeksiantajan näkökulma. Osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta on pyritty johtamaan tutkimustuloksiin sellainen kokonaisuus yksityiskohtineen, jonka työn tekijä kokee olevan työn toimeksiantajaa hyödyttävä.

Olemassa olevasta kirjallisuudesta ja muusta lähdeaineistosta oli johdettavissa osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmä pääpiirteissään. Osakeyhtiön selvitystilasta löytyvässä kirjallisuudessa on käsitelty aihetta pääpiirteissään hyvin samoja tietoja läpikäyden. Tietyistä lähdemateriaaliksi valikoiduista aineistoista löytyi kuitenkin myös uutta tietoa rikastamaan kokonaisuutta. Työn tekijä on pyrkinyt tutkimaan osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmän kokonaisuutta niin, että työn lopputuloksena syntynyt menetelmä on luotu eri lähdeaineistoissa toistuvista vaiheista. Pääasiallinen runko työn lopputulokselle koostuu siis tiedoista, jotka toistuvat useassa eri lähdemateriaalissa samanlaisina. Näin ollen tätä tietoa voidaan pitää luotettavana pohjana työn lopputulokselle. Lisäksi työn lopputulokseen on tuotu joitain yksityiskohtia, jotka eivät välttämättä toistu useissa lähdemateriaaleissa, mutta työn tekijä on kokenut ne luotettaviksi ja oleellisiksi osiksi kokonaisuutta.

Tutkimuksen tuloksena syntyi opas, joka käsittää osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmän. Työn tavoitteena oli tutkia osakeyhtiön vapaaehtoista selvitystilaa ja luoda opas tutkimuksen pohjalta työn toimeksiantajan käyttöön. Tämän opinnäytetyön tutkimustulosten lopputuloksena syntyneen oppaan pohjalta voidaan todeta, että työ vastasi hyvin sille asetettuihin tavoitteisiin. Työn lopputuloksena pystyttiin luomaan opas, joka vastaa työn toimeksiantajan tarpeeseen ja työlle asetettuihin tavoitteisiin. Työn toimeksiantaja pystyy tämän tutkimuksen ja oppaan avulla lisäämään henkilökuntansa osaamista vapaaehtoisesta selvitystilasta sekä myös purkamaan yhtiöitä oppaan avulla. Tällä hetkellä opas on teorianperustuva ohjeistus kyseisestä osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmästä. Työn tekijä uskoo, että kun opasta päästään käyttämään käytännössä, voi siihen tulla vielä käytännönkokemuksen kautta joitakin muutoksia tai lisäyksiä.

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen myötä voidaan todeta, että osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta löytyy hyvin olemassa olevaa teoreettista tietoa, mutta menetelmän kokonaisuuden hahmottamisen kannalta tuo tieto on haettavissa useista eri lähteistä yhdistellen. Osakeyhtiön vapaaehtoisesta selvitystilasta on kirjoitettu jonkin verran kirjallisuudessa ja lisäksi siitä löytyy paljon internet-lähteitä. Moni jo tutkittu tieto perustuu pitkälti menetelmän eri vaiheisiin eri näkökulmista. Useat lähteet käsittelevät menetelmää pääpiirteissään hyvin samankaltaisesti, mutta eri lähteistä löytyy myös hyvin menetelmän kokonaisuutta täydentäviä yksityiskohtia.

Tämän opinnäytetyön johtopäätöksissä on todettu, että olemassa oleva kirjallisuus ja muut lähteet jättävät joitakin kohtia selvitysmenettelystä vielä avoimeksi. Tilinpäätöksestä selvitystilaa edeltävältä ajalta löytyvät kirjalliset lähdemateriaalit ohjeistavat selvitysmiehen tekemään tilinpäätöksen selvitystilaa edeltävältä ajalta, jolta ei vielä ole yhtiökokouksen hyväksymää ja allekirjoittamaa tilinpäätöstä. Kuitenkin osakeyhtiölaissa viitataan siihen, että tällainen on laadittava tarvittaessa. Näin ollen yhtiön kirjanpidon ollessa ajantasainen, voisi tilinpäätöksen sijaan riittävät tiedot yhtiön varallisuudesta selvittää selvitystilaan hakeutumisen päätöspäivää edeltäneen kuunvaihteen kirjanpidon väliajasta sekä tase-erittelyistä.

Johtopäätöksissä on myös todettu olemassa olevan tutkimustiedon ja kirjallisuuden jättävän avoimeksi sen, miten yhtiöön mahdollisesti jäävää omaisuutta käsitellään kirjanpidon ja verotuksen näkökulmasta yhtiön purkaututtua. Aiheesta kirjoitetussa kirjallisuudessa mainitaan useasti, että selvitystila ei edellytä yhtiötä myymään omaisuuttaan selvitystilassa. Kirjallisuus jättää kuitenkin aukon siihen, miten omaisuuden käypään arvoon tuloutus käytännössä tehtäisiin lopputilityksessä, jos yhtiöön jää omaisuutta, jolla poistamaton hankintameno ja käypä arvo poikkeaisivat toisistaan. Käytännössä lienee selkeintä myydä yhtiön kaikki omaisuus selvitysmenettelyssä. Näin yhtiön varat lienevät yksinkertaisinta jakaa purkautuvasta yhtiöstä jako-osana osakkeenomistajille. Aiheesta voisi tehdä myös jatkotutkimuksen, jotta yhtiöön lopputilityksessä jäävän omaisuuden käsittelystä saataisiin myös selkeä toimintamalli.

Yhtiön verotusta purkautumisen yhteydessä sekä jako-osan saajan verotusta on käsitelty selvitystilasta löytyvässä kirjallisuudessa suhteellisen vähän verrattuna itse selvitystilan menetelmään. Purkautuvan yhtiön näkökulmasta tämä on kuitenkin hyvin oleellinen osa prosessia. Jotta tieto purkautuvan yhtiön verotuksesta olisi selkeämmin saatavilla yhdestä paikasta, voisi myös tästä tehdä oman jatkotutkimuksensa.

Tämä opinnäytetyö oli tekijälleen opettavainen prosessi. Lähtökohtaisesti työn tekijällä ei ollut kovin paljoa tietoa osakeyhtiön selvitystilasta ennen työn aloittamista. Opinnäytetyössä

tuli perehdyttyä osakeyhtiön toimintaan sekä selvitysmenettelyyn. Osakeyhtiöön ja selvitysmenettelyyn perehdyttäessä työn tekijä oppi paljon myös osakeyhtiön toiminnasta muutoinkin kuin ainoastaan selvitysmenettelyn näkökulmasta, esimerkiksi yhtiön verotuksesta. Kaiken kaikkiaan tämä opinnäytetyöprosessi oli mielenkiintoinen ja opettavainen matka osakeyhtiöoikeuden maailmaan ja lisäsi työn tekijän osaamista niin opinnäytetyön aiheesta kuin laajemminkin osakeyhtiön toiminnan periaatteista. Työn tekeminen oli tekijälleen mielekästä, sillä työn lopputuloksesta tulee olemaan konkreettista hyötyä työn toimeksiantajalle.

Lähteet

Airaksinen, M., Pulkkinen, P. & Rasinaho, V. (2018) *Osakeyhtiölaki 1–2*. Alma Talent.

[https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.hamk.fi/teos/EAJBCXDTEB#/kohta:V\(\(20\)OSA\(\(20\)Yhti\(\(f6\)rakenteen\(\(20\)muuttaminen\(\(20\)ja\(\(20\)yhti\(\(f6\)n\(\(20\)purkaminen\(:20\(\(20\)luku\(\(20\)Yhti\(\(f6\)n\(\(20\)purkaminen\(:Selvitysmenettely\(:9\(\(20\)\(\(a7\)/piste:tFoy](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.hamk.fi/teos/EAJBCXDTEB#/kohta:V((20)OSA((20)Yhti((f6)rakenteen((20)muuttaminen((20)ja((20)yhti((f6)n((20)purkaminen(:20((20)luku((20)Yhti((f6)n((20)purkaminen(:Selvitysmenettely(:9((20)((a7)/piste:tFoy)

Airaksinen, T. & Vilka, H. (2003). *Toiminnallinen opinnäytetyö*. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

EY. (2022). *Vinkkejä tilinpäätökseen ja sen allekirjoittamiseen*. Ernst&Young.

https://www.ey.com/fi_fi/assurance/vinkkeja-tilinpaatokseen-ja-sen-allekirjoittamiseen

Honkamäki, T. & Pennanen, M. (2010). *Yritysjärjestelyjen käsikirja – kirjanpito, verotus ja yhtiöoikeus*. WSOYpro.

Laki elinkeinotulon verottamisesta 1109/1996.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1968/19680360#O4P51d>

Minilex. (n.d.). *Mikä on oikeushenkilö?*

<https://www.minilex.fi/a/mik%C3%A4-on-oikeushenkil%C3%B6>

Mähönen, J. & Villa, S. (2013). *Osakeyhtiöoikeus käytännössä*. Sanoma Pro.

Osakeyhtiölaki 624/2006.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#O5L20>

PRH. (2023a). *Osakeyhtiön selvitystila*. Patentti- ja rekisterihallitus.

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/lopettaminen/selvitystila.html>

PRH. (2023b). *Ilmoitus osakeyhtiön purkamisesta ja lopputilityksestä*. Patentti- ja rekisterihallitus.

https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/lopettaminen/selvitystila/ilmoitus_yhtion_purkautumisesta_ja_loputilityksesta.html

PRH. (2024a). *Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä*. Patentti- ja rekisterihallitus.

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>

PRH. (2024b). *Osakeyhtiö*. Patentti- ja rekisterihallitus.

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio.html>

PRH. (2024c). *Osakeyhtiön selvitystila – julkisen haasteen hakeminen velkojille*. Patentti- ja rekisterihallitus.

https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/lopettaminen/selvitystila/julkisen_haasteen_hakeminen_velkojille.html

PRH. (2024d). *Osakeyhtiön selvitystila – ilmoitus selvitystilan ja selvitysmiehen rekisteröimiseksi kaupparekisteriin*. Patentti- ja rekisterihallitus.

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/lopettaminen/selvitystila/rekisteroiminen.html>

Sarajarvi, A. & Tuomi, J. (2012). *Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi*. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Siikarla, P. (2006). *Osakeyhtiölaki & käytäntö*. Yrityskirjat Oy.

Stat. (2023). *Vuoden 2023 toisella neljänneksellä lopettaneita yrityksiä oli 30 % enemmän kuin vuotta aiemmin*. Tilastokeskus.

<https://www.stat.fi/julkaisu/cl89swbp3r3zt0bw05dcdpe3t>

Stat. (2024). *Vuoden 2023 heinä-syyskuussa toiminnan lopettaneita yrityksiä oli 12 % enemmän kuin vuotta aiemmin*. Tilastokeskus.

<https://www.stat.fi/julkaisu/clmg7e0pztqmy0avvigg11xhf>

Suomi.fi. (2021). *Osakeyhtiön hallitus ja muut toimielimet*. Suomi.fi.

<https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/opas/osakeyhtio/osakeyhtion-hallitus-ja-muut-toimielimet>

Suomi.fi. (2024). *Osakeyhtiön perustaminen*. Suomi.fi.

<https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/opas/osakeyhtio/osakeyhtion-perustaminen>

Taloushallintoliitto. (n.d.a). *Kirjanpidon ABC, tilinpäätös*.

<https://taloushallintoliitto.fi/tietopankki/kirjanpidon-abc/tilinpaatos/>

Taloushallintoliitto. (n.d.b). *Selvitystila ja selvitysmies*.

<https://taloushallintoliitto.fi/tietopankki/selvitystila-ja-selvitysmies/>

Taloustaito. (2020). *Lopetitko yrityksen – älä tee tätä veroerehdystä*. Veronmaksajain keskusliitto.

<https://www.taloustaito.fi/tyo-elake/lopetitko-yrityksen--ala-tee-tata-veroerehdysta/#ced2c110>

Tietoarkisto. (n.d.). *Laadullinen tutkimus ja teoria*. Tampereen Yliopisto.

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metodit/metodit/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullinen-tutkimus-ja-teoria/>

Tomperi, S. (2021). *Kehittyvä kirjanpito*. Edita.

Tomperi, S. (2022a). *Käytännön kirjanpito*. Edita.

Tomperi, S. (2022b). *Yritysverotus – suunnittelusta tilinpäätökseen*. Edita.

Vero.fi. (2020) *Osakeyhtiön purkautuminen verotuksessa*. Verohallinto.

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/60312/osakeyhtiön-purkautuminen-verotuksessa2/>

Vero.fi. (2021) *Varojen arvostaminen perintö- ja lahjaverotuksessa*. Verohallinto.

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47834/varojen-arvostaminen-perint%C3%B6--ja-lahjaverotuksessa5/>

Vero.fi. (2024). *Luovutusvoitto ja luovutustappio*. Verohallinto.

<https://www.vero.fi/henkiliasiakkaat/omaisuus/luovutusvoitto/>

Veronmaksajat. (2024). *Omaisuuksien myynti*. Veronmaksajain Keskusliitto.

<https://www.veronmaksajat.fi/neuvot/henkiloverotus/sijoittaminen/myyntivoitot-ja-tappiot/omaisuuden-myynti/#18472337>

Vilka, H. (2023) *Kirjallisuuskatsaus metodina, opinnäytetyön osana ja tekstilajina*. Art House.

Villa, S. (2023). *Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö*. Alma Talent.

<https://verkkokirjahylly-almatalent->

[fi.ezproxy.hamk.fi/teos/EAlBHXETEB#/kohta:OSA\(\(20\)III\(\(20\)Osakeyhti\(\(f6\)/piste:t47](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.hamk.fi/teos/EAlBHXETEB#/kohta:OSA((20)III((20)Osakeyhti((f6)/piste:t47)

[S](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.hamk.fi/teos/EAlBHXETEB#/kohta:OSA((20)III((20)Osakeyhti((f6)/piste:t47)

Yrittäjät. (n.d.a). *Osakeyhtiö*. Suomen Yrittäjät.

<https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yritysmuodot/osakeyhtio/>

Yrittäjät. (n.d.b). *Yrityksen kirjanpito*. Suomen Yrittäjät.

<https://www.yrittajat.fi/tietopankki/verot-ja-talous/talouhallinto/yrityksen-kirjanpito/>

Liite 1. Aineistonhallintasuunnitelma

1. Tutkimusaineiston tallennus ja säilytys

Tämän opinnäytetyön tutkimusaineisto tullaan tallentamaan Microsoft OneDrive-palveluun. Tutkimusaineistoa tullaan käsittelemään työn tekijän omalla henkilökohtaisella tietokoneella. Aineistoon on pääsy ainoastaan tämän opinnäytetyön tekijällä. Tietokone on suojattu henkilökohtaisella salasanalla.

2. Henkilötietojen ja arkaluonteisten tietojen käsittely

Tässä opinnäytetyössä ei tulla käsittelemään henkilötietoja tai muita arkaluotoisia tietoja.

3. Opinnäytetyöaineiston omistajuus

Tämän opinnäytetyön aineiston ja tulokset omistaa opinnäytetyön tekijä.

4. Opinnäytetyöaineiston jatkokäyttö työn valmistumisen jälkeen

Tämän opinnäytetyön tutkimusaineistoa ei jatkokäytetä. Opinnäytetyön tekijä säilyttää aineiston tietoturvallisesti vuoden ajan opinnäytetyön hyväksymispäivästä, jotta opinnäytetyön tulokset voidaan tarvittaessa varmistaa. Tämän jälkeen opinnäytetyön tekijä hävittää aineiston tietoturvallisesti.

Liite 2. Opas – Osakeyhtiön vapaaehtoinen selvitystila

Alla on esitelty tämän työn lopputuloksena syntynyt opas osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilan menetelmästä. Opasta ei ole sivunumeroitu liitteisiin, sillä se on oma tiedostonsa, joka on tuotu mukaan tähän opinnäytetyöhön.

OSAKEYHTIÖN VAPAAEHTOINEN SELVITYSTILA

OPAS

1 OSAKEYHTIÖN ASETTAMINEN SELVITYSTILAAN JA SELVITYSMIEHEN VALINTA

Osakeyhtiön vapaaehtoisen selvitystilän tarkoituksena on yhtiön purkaminen ja sen toiminnan lopettaminen. Osakeyhtiön hakeutuminen vapaaehtoisesti selvitystilaan lähtee osakkeenomistajien tarpeesta päättää yhtiön toiminta. Osakeyhtiö asetetaan selvitystilaan yhtiökokouksen päätöksellä. Selvitystilaan hakeutuminen edellyttää, että yhtiöllä varallisuutta vastata selvitystilän kustannuksista.

Jotta osakeyhtiö voidaan asettaa selvitystilaan, on yhtiökokouksen määräenemmistön tuettava päätöstä 2/3 enemmistöllä. Kun yhtiökokous on tehnyt päätöksen asettaa yhtiö selvitystilaan, katsotaan selvitystila alkaneeksi ja yhtiön olevan selvitystilassa. Kun yhtiö on asetettu selvitystilaan, tulee sen nimen yhteydessä olla maininta selvitystilasta. Tili toimiston näkökulmasta tässä kohtaa on oleellista huomata muuttaa yhtiön nimi kirjanpidon ja palkanlaskennan järjestelmiin.

Samassa yhtiökokouksessa, jossa tehdään päätös yhtiön asettamisesta selvitystilaan, valitsee yhtiökokous myös selvitysmiehen hoitamaan yhtiötä selvitystilän aikana. Selvitysmiehiä voi olla yksi tai useampia. Selvitysmiehen valintaan sovelletaan samoja säännöksiä kuin yhtiön hallituksen valintaan. Selvitysmieheksi voidaan valita kuka tahansa, jonka tietotaito riittää asian hoitamiseen. Esimerkiksi yhtiön hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja voivat toimia selvitysmiehenä. Selvitysmiehen on annettava suostumuksena tehtävän hoitamiseksi. Selvitysmies korvaa yhtiön aiemman hallituksen, mahdollisen toimitusjohtajan ja hallintoneuvoston. Selvitysmiehen toimikausi alkaa samalla kun yhtiön selvitystilän katsotaan alkaneen ja se on toistaiseksi jatkuva. Selvitysmies on oikeutettu palkkioon toimestaan. Selvitysmiehen tehtävänä on edustaa yhtiötä selvitystilän aikana ja hoitaa yhtiön selvitystilän aikaisia asioita. Selvitysmiehen tehtävänä on yhtiön toiminnan lopettaminen selvitysmenettelyn mukaan. Käytännössä selvitysmiehen tehtäviä on yhtiön varojen ja velkojen selvittäminen, yhtiön tarvittavan omaisuuden muuttaminen rahaksi, yhtiön velkojen maksaminen ja ylijäämän jakaminen osakkeenomistajille. Selvitystila ja selvitysmies tulee rekisteröidä Patentti- ja rekisterihallitukselle.

Yhtiökokous jatkaa toimintaansa normaalisti selvitysmiehen valinnasta ja selvitystilasta huolimatta. Yhtiön toimintaa saa selvitystilän aikana jatkaa siinä määrin kuin se on tarpeellista selvitysmenettelyn kannalta. Yhtiökokous voi myös kesken selvitystilän tehdä päätöksen sen lopettamisesta ja yhtiön toiminnan jatkamisesta. Päätöksen voi tehdä niin pitkään kunnes jako-osat tai ennakkojako-osat on jaettu. Käytännössä purkuprosessi kannattaa käynnistää vasta sitten, kun tarve operatiivisen toiminnan jatkamiselle on päättynyt.

1 OSAKEYHTIÖN ASETTAMINEN SELVITYSTILAAN JA SELVITYSMIEHEN VALINTA

1.1 Päätös selvitystilaan hakeutumisesta

- Kokouskutsu selvitystilasta päättävään yhtiökokoukseen
 - o Kutsu tulee toimittaa yhtiön yhtiöjärjestyksen kokouskutsun toimittamista koskevan määräyksen mukaan
 - o Kutsu tulee lähettää aikaisintaan kahta kuukautta ennen kyseistä yhtiökokousta tai tänne viimeistä ilmoittautumispäivää, mutta viimeistään kuukautta ennen edellä mainittuja
 - o Kutsu on lähetettävä kirjallisena, jos osakkeenomistajan osoite on yhtiön tiedossa
- Yhtiökokouksen määräenemmistön on tuettava päätöstä selvitystilaan hakeutumisesta (2/3 määräenemmistö)
- Yhtiöllä on varaa vastata selvitystilan kustannuksista
 - o Selvitystilan ja selvitysmiehen rekisteröiminen Patentti- ja rekisterihallitukselle, 50 €
 - o Julkisen haasteen hakeminen, 180 €
 - o Mahdollinen selvitysmiehen palkkio
 - o Mahdollinen ulkopuolisen asiantuntijan palkkio
 - o Mahdollisten selvitystilan aikaisten tilinpäätösten kustannukset
- Yhtiön toimintaa saa jatkaa selvitystilassa siinä määrin kuin se on selvitystilan kannalta tarpeellista
- Yhtiökokous voi päättää lopettaa selvitysmenettelyn
 - o Mahdollista jako-osuuksien suorittamiseen saakka

1 OSAKEYHTIÖN ASETTAMINEN SELVITYSTILAAN JA SELVITYSMIEHEN VALINTA

1.2 Selvitysmiehen valinta

- Yhtiökokous valitsee selvitysmiehen
 - o Sovelletaan samoja säännöksiä kuin yhtiön hallituksen valintaan
 - o Voi olla kuka tahansa, jonka tietotaito riittää tehtävän hoitamiseen
 - o Selvitysmiehen on annettava suostumuksensa tehtävän hoitamiseksi
 - o Voi olla yksi tai useampia
- Selvitysmies hoitaa yhtiön asioita ja edustaa yhtiötä selvitystilan aikana
- Selvitysmiehen tehtävänä on yhtiön toiminnan lopettaminen selvitysmenettelyn mukaan
- Selvitysmies korvaa yhtiön aiemman hallituksen, toimitusjohtajan ja mahdollisen hallintoneuvoston
- Selvitysmiehen toimikausi alkaa samalla kun yhtiö asetetaan selvitystilaan ja on toistaiseksi jatkuva

1 OSAKEYHTIÖN ASETTAMINEN SELVITYSTILAAN JA SELVITYSMIEHEN VALINTA

1.3 Selvitystilän ja selvitysmiehen rekisteröiminen

- Yhtiön katsotaan olevan selvitystilassa, kun yhtiökokous on tehnyt asiasta päätöksen
- Yhtiön nimen yhteyteen tulee laittaa maininta selvitystilasta
- Yhtiökokous jatkaa toimintaansa normaalisti selvitystilasta huolimatta
- Ilmoitus selvitystilasta annetaan Patentti- ja rekisterihallitukselle
 - Paperi- tai verkkolomake
 - Lomake Y4: <https://www.prh.fi/material/sites/ytj/attachments/0lmA4v0nO/LFiIgG7by/y4.pdf>
 - Liitelomake 13: <https://www.prh.fi/material/sites/ytj/attachments/0rD1YZCSE/Lrd2ThgQg/liite13.pdf>
 - Henkilötietolomake: <https://www.prh.fi/material/sites/ytj/attachments/0rD1YZCSE/de71bmrqd/henkilotietolomake.pdf>
 - Lisäksi hakemukseen tulee liittää oikeaksi todistettu kopio tai ote yhtiökokouksen pöytäkirjasta ja maksukuitti selvitystilän ja selvitysmiehen rekisteröimisestä
 - Selvitysmiehen tai hänen valtuuttamansa henkilön on allekirjoitettava hakemus
 - Lisätietoja hakemuksen täyttämisestä:
<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/lopettaminen/selvitystila/rekisteroiminen.html>

2 TILINPÄÄTÖS SELVITYSTILAA EDELTÄNEELTÄ AJALTA

Purkautuvan yhtiön omaisuus jaetaan osakkeenomistajille suhteessa kunkin osakkeenomistukseen yhtiön netto-omaisuuden mukaan.

Yhtiön netto-omaisuus saadaan selville, kun sen varoista vähennetään kaikki velat ja selvitystilasta koituneet ja sen aikaiset kustannukset.

Selvittääkseen yhtiön varallisuutta, on selvitysmiehen tarvittaessa laadittava yhtiön tilinpäätös siltä selvitystilaa edeltäneeltä ajalta, jolta ei ole vielä yhtiökokouksen käsittelemää ja allekirjoittamaa tilinpäätöstä. Tilinpäätöksen laadittuaan, selvitysmies esittää sen yhtiökokouksen hyväksyttäväksi. Tilinpäätös on tilintarkastettava, jos yhtiö on tilintarkastusvelvollinen.

Jos yhtiön kirjanpito on ajantasaisesti hoidettu, voi tilinpäätöksen sijaan tarvittavat tiedot yhtiön varoista ja veloista saada selville yhtiön selvitystilaan hakeutumisen päätöspäivää edeltäneen kuunvaihteen kirjanpidon väliajasta ja tase-erittelyistä.

2 TILINPÄÄTÖS SELVITYSTILAA EDELTÄNEELTÄ AJALTA

2.1 Mahdollinen tilinpäätöksen laatiminen selvitystilaa edeltäneeltä ajalta

- Selvitysmies laadituttaa tarvittaessa tilinpäätöksen yhtiön selvitystilaa edeltäneeltä ajalta, jolta ei ole vielä yhtiökokouksen hyväksymää ja allekirjoittamaa tilinpäätöstä
- Yhtiökokous hyväksyy ja allekirjoittaa tilinpäätöksen

2.2 Tilintarkastus

- Tilinpäätös on tilintarkastettava normaalien tilintarkastuskäytänteiden mukaan, jos yhtiö on tilintarkastusvelvollinen

2.3 Tilinpäätöksen rekisteröiminen

- Tilinpäätös tulee rekisteröidä Patentti- ja rekisterihallitukselle normaalien tilinpäätöksen rekisteröimisen käytänteiden mukaan

2.4 Vaihtoehtoisesti yhtiön varallisuuden selvittäminen yhtiön kirjanpidosta

- Jos yhtiön kirjanpito on ajantasaisesti hoidettu, voi tilinpäätöksen sijaan tarvittavat tiedot yhtiön varoista ja veloista saada selville yhtiön selvitystilaan hakeutumisen päätöspäivää edeltäneen kuunvaihteen kirjanpidon väliajasta ja tase-erittelyistä

3 YHTIÖN VELAT

Yhtiön kaikki velat pyritään saamaan yhtiön tietoon julkisen haasteen avulla. Julkisen haasteen tarkoituksena on saada selville kaikki yhtiön velat seikkaperäisesti. Julkinen haaste on haettava, vaikka yhtiöllä ei olisi tiedossa olevaa velkaa. Selvitysmies hakee julkisen haasteen Patentti- ja rekisterihallitukselta. Sitä voi hakea samalla kun selvitystila ja selvitysmies rekisteröidään. PRH julkaisee kuulutuksen julkisesta haasteesta Virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määritettyä määräpäivää. Kuulutuksen lisäksi selvitysmiehen tulee toimittaa osakeyhtiön tiedossa oleville velkojille tieto julkisesta haasteesta ja velkojaluettelosta viimeistään kuukautta ennen kuulutuksessa mainittua määräpäivää. Määräpäivän jälkeen PRH lähettää selvitysmiehelle tiedon, ovatko velkojat ilmoittaneet saataviaan. Velat, joita ei ole ilmoitettu määräpäivään mennessä, lakkaavat olemasta. Selvitysmies ei saa tällaisia mahdollisia myöhemmin ilmi tulleita velkoja maksaa. Julkinen haaste kannattaa hakea ajansäästön vuoksi samalla kun selvitystila ja selvitysmies rekisteröidään.

Julkisen haasteen määräpäivän umpeuduttua, selvitysmiehen tulee maksaa kaikki yhtiön tiedossa olevat velat. Käytännössä kaikki yhtiön kulut, myös selvitysmiehen palkkio, tulee maksaa ennen yhtiön varojen jakoa. Selvitysmies saa maksaa yhtiön velkoja ennen julkisen haasteen määräpäivää, mutta hänen tulee olla tietoinen, että hän voi joutua tästä vahingonkorvausvastuuseen. Jos yhtiöllä on velkoja, joita ei olla jostain syystä voitu maksaa ennen jako-osien jakamista, tulee tähän varatut varat laittaa sivuun ennen jako-osien jakamista. Tästä tulee olla maininta myös lopputilityksessä.

3 YHTIÖN VELAT

3.1 Yhtiön velkojen selvittäminen julkisen haasteen avulla

- Pyritään saamaan tietoon yhtiön kaikki velat seikkaperäisesti
- Selvitysmies hakee julkisen haasteen Patentti- ja rekisterihallitukselta
 - o Hakemus tulee tehdä verkko- tai paperilomakkeella
 - Y4-lomake
 - 13-liitelomake
 - o Selvitysmiehen tai hänen valtuuttamansa henkilön tulee allekirjoittaa hakemus
 - o Hakemuksen hinta on 180 €
 - o Lisätietoja hakemuksen täyttämistä:
https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/lopettaminen/selvitystila/julkisen_haasteen_hakeminen_velkojille.html
 - o Hakemus kannattaa tehdä samalla kun selvitystila ja selvitysmies rekisteröidään
- Selvitysmiehen tulee toimittaa osakeyhtiön tiedossa oleville velkojille tieto julkisesta haasteesta ja velkojaluettelosta viimeistään kuukautta ennen kuulutuksessa mainittua määräpäivää
- PRH tekee julkisesta haasteesta kaupparekisterimerkinnän ja lähettää kaupparekisteriotteen osakeyhtiölle tai selvitysmiehelle
- PRH julkaisee kuulutuksen Virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää
- Julkisen haasteen määräpäivän umpeuduttua Patentti- ja rekisterihallitus ilmoittaa selvitysmiehelle, ovatko velkojat ilmoittaneet saataviaan

3 YHTIÖN VELAT

3.2 Yhtiön velkojen maksaminen

- Selvitysmies maksaa kaikki yhtiön tiedossa olevat velat julkisen haasteen määräpäivän umpeuduttua
- Selvitysmies voi maksaa yhtiön velkoja myös ennen julkisen haasteen määräpäivää
 - o Mahdollinen vahingonkorvausvastuu otettava huomioon
- Jos yhtiöllä on velka, jota ei voida heti maksaa, on tätä varten laitettava varat sivuun ennen jako-osien maksamista
 - o Tästä oltava maininta lopputilityksessä

4 YHTIÖN VARAT

Jos purkautuvalla yhtiöllä on selvitysmenettelyyn hakeuduttaessa muuta omaisuutta kuin tilivaroja, kannattaa purkautuvan yhtiön tällainen omaisuus selvitysmenettelyn aikana myydä. Purkautuvan yhtiön omaisuus voidaan myös arvostaa käypään. Käyvän arvon määrittämisessä käytetään omaisuudesta todennäköisesti saatavaa luovutushintaa, josta on vähennetty kyseisen omaisuuserän poistamaton hankintameno. Omaisuuden käypä arvo määritetään aina tapauskohtaisesti käyttäen kuhunkin tilanteeseen parhaiten soveltuvaa arvonmääritysmenetelmää. Omaisuuden käyvän arvon määrittämiseen voi käyttää verohallinnon ohjeistusta Varojen arvostamisesta perintö- ja lahjaverotuksessa (<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47834/varojen-arvostaminen-perint%c3%b6--ja-lahjaverotuksessa5/>). Käytännössä yhtiön omaisuuden myyminen on kuitenkin selvitysmenettelyn ja jako-osien jakamisen kannalta selkeämpi vaihtoehto.

Yhtiön verotus toimitetaan viimeisen kerran purkautumiseen päättyvältä verovuodelta, jolta yhtiö tekee viimeisen tilinpäätöksen. Tilinpäätöksen tulos on joko voittoa tai tappiota. Voitosta maksetaan veroa normaalista 20 % yhteisöverokannan mukaan. Tappiosta veroa ei tule maksuun.

Purkautuvan yhtiön viimeinen verovuosi päättyy siihen hetkeen, kun yhtiö puretaan, eli kun selvitysmies on esittänyt lopputilityksen yhtiökokouksessa. Näin ollen lopputilityksen kaupparekisterimerkinnällä ei ole merkitystä yhtiön purkautumisen ajankohtaan verotuksessa. Verotuksessa lopputilityksen katsotaan olevan myös jako-osan luovutusajankohta.

4 YHTIÖN VARAT

4.2 Yhtiön kiinteän omaisuuden myyminen

- Purkautuva yhtiö voi myydä omaisuuttaan
- Verotuksen näkökulmasta käytetään normaaleja yhtiön omaisuuden myymiseen sovellettavia verosäännöksiä

4.2 Yhtiön varallisuuden arvostaminen käypään arvoon

- Omaisuudesta todennäköisesti saatava luovutushinta vähennettynä poistamattomalla hankintamenolla
- Käypäarvo määritetään tapauskohtaisesti käyttäen kuhunkin tilanteeseen parhaiten soveltuvaa arvonmääritysmenetelmää
- Omaisuuden käyvän arvon määrittämiseen voi käyttää verohallinnon ohjeistusta Varojen arvostamisesta perintö- ja lahjaverotuksessa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47834/varojen-arvostaminen-perint%c3%b6--ja-lahjaverotuksessa5/>

4.3 Purkautuvan yhtiön verotus

- Purkautuvan yhtiön viimeinen verovuosi päättyy siihen kun yhtiö puretaan
- Purkautuvalle yhtiölle voi syntyä omaisuuden arvostuksesta käypään arvoon tai myymisestä joko luovutusvoittoa- tai tappiota
- Yhtiö maksaa tuloksestaan 20 % tuloveroa
- Purkautuvan yhtiön on annettava veroilmoitus viimeisen tilikauden päättymispäivään saakka

5 YHTIÖN VAROJEN JAKAMINEN

Yhtiön varat jaetaan selvitysmenettelyssä yhtiön netto-omaisuuden mukaan. Netto-omaisuus saadaan selville, kun yhtiön velat on maksettu tai niiden mahdollista maksua varten on irrotettu yhtiön omaisuudesta riittävä määrä varoja. Yhtiön netto-omaisuus voi olla joko rahaa tai muuta omaisuutta. Se voidaan myös jakaa osakkeenomistajille rahana tai muuna omaisuutena. Jos osakkeenomistajille jaetaan erilaista omaisuutta, on tähän oltava osakkeenomistajien suostumus. Lähtökohtana varojen jaossa on osakkeenomistajien yhdenvertainen kohtelu.

Varojen jaon suorittaa selvitysmies. Yhtiön netto-omaisuus jaetaan osakkeenomistajille suhteessa kunkin osakkeenomistukseen. Osakkeenomistajan saamaa suoritusta kutsutaan jako-osaksi. Selvitysmies laatii varojen jaosta jakoasiakirjan. Jakoasiakirjasta tulee selvitä, kenelle varat on jaettu ja miten varat on jaettu. Osakkeenomistajat vahvistavat allekirjoituksillaan varojen jaon oikeellisuuden. Purkautuva yhtiö voi jakaa myös ennakkojako-osia.

Osakas voi saada purkautuvasta yhtiöstä osinkoa kesken selvitysmenettelyn perustuen viimeksi vahvistettuun ja tilintarkastettuun tilinpäätökseen. Tällöin osakkeenomistajaa verotetaan osinkotulojen verotuksen mukaan. Osinkoa tai ennakkojako-osia saadessaan selvitystilassa olevasta yhtiöstä, on saajan annettava yhtiölle vakuus, että hän pystyy tarvittaessa palauttamaan saamansa määrän takaisin yhtiölle, jos selvitystilän velkojen maksu sitä vaatii.

Lähtökohtaisesti henkilön purkautuvasta yhtiöstä saamat varat ovat yhtiön jäljelle jääneeseen nettovarallisuuteen ja henkilön osakkeenomistukseen perustuvaa jako-osaa. Jako-osaa verotetaan luovutusvoittoperiaatteen mukaan. Luovutusvoittoa laskettaessa voidaan käyttää todellista hankintamenoa tai hankintameno-olettamaa. Luovutusvoitosta maksetaan veroa pääomatulojen veroprosenttien mukaan. Luovutus voi olla myös tappiollista, jolloin siitä ei makseta veroa.

5 YHTIÖN VAROJEN JAKAMINEN

5.1 Yhtiön varojen jako selvitystilassa yhtiön netto-omaisuuden mukaan

- Nettovarallisuus saadaan selville yhtiön varojen arvostuksen ja velkojen maksun jälkeen
- Selvitysmies vastaa yhtiön netto-omaisuuden jakamisesta
- Yhtiön netto-omaisuus jaetaan osakkeenomistajille suhteessa kunkin osakkeenomistukseen
 - o Osakas saa osakekirjaansa vastaan tätä vastaavan määrän purkautuvan yhtiön netto-omaisuudesta jako-osana
- Selvitysmies laatii varojen jaosta jako-asiakirjan
- Purkautuvan yhtiön osakkeenomistaja voi saada myös ennakkojako-osaa purkautuvasta yhtiöstä
- Yhtiö voi jakaa myös osinkoa kesken selvitysmenettelyn, perustuen yhtiön viimeisimpään tilinpäätökseen

5 YHTIÖN VAROJEN JAKAMINEN

5.4 Osakkaan jako-osan verotus

- Luonnollisen henkilön purkautuvasta yhtiöstä saamaa jako-osaa verotetaan luovutusvoittoperiaatteen mukaan
- Luovutusvoittoa laskettaessa voidaan käyttää todellista hankintamenoa tai hankintameno-olettamaa
 - o Todellinen hankintameno
 - Osakkeiden hankintameno ja tästä aiheutuneet kulut vähennetään osakkeista saatavasta luovutushinnasta
 - o Hankintameno-olettama
 - Jos osakkeiden hankinnasta on kulunut alle 10 vuotta, käytetään hankintameno-olettamana 20 % osakkeiden luovutushinnasta
 - Jos osakkeiden hankinnasta on kulunut yli 10 vuotta, käytetään hankintameno-olettamana 40 % osakkeiden
- Jako-osasta saadusta tuotosta maksetaan veroa pääomatulojen verotuksen mukaan
 - o Luovutusvoitot tulee ilmoittaa veroilmoituksella
- Jako-osasta tulleen tappion saa pääsääntöisesti vähentää mahdollisista luovutusvoitoista tai mahdollisesti muista pääomatuloista

6 LOPPUTILITYS JA YHTIÖN PURKAUTUMINEN

Yhtiön varojen jaon jälkeen selvitysmies tekee lopputilityksen. Lopputilitys tarkoittaa selvitysmiehen selvitystä hallinnostaan, eli kertomusta selvitysmenettelystä. Lopputilityksessä tulee selvittää tehdyt toimet yhtiön omaisuuden realisoimisesta ja velkojen maksamisesta. Lisäksi kertomuksessa tulee esittää yhtiön omaisuuden jako. Liitteeksi lopputilitykseen tulee laittaa selvitystilan aikaiset tilinpäätökset, toimintakertomukset ja mahdolliset tilintarkastuskertomukset.

Jos yhtiössä on velvollisuus valita tilintarkastaja, on lopputilitys liitteineen annettava yhtiön tilintarkastajalle. Tilintarkastajan on kuukauden kuluessa annettava lopputilitystä ja yhtiön selvitystilan aikaista hallintoa koskeva tilintarkastuskertomus. Saatuaan tilintarkastajalta tilintarkastuskertomuksen, on selvitysmiehen viipymättä kutsuttava yhtiökokous koolle. Yhtiökokous tarkastaa ja hyväksyy lopputilityksen.

Selvitysmiehen esitettyä lopputilityksen yhtiökokouksessa ja yhtiökokouksen tämän tarkastettua, katsotaan yhtiö purkautuneeksi. Lopputilitys ja yhtiön purkautuminen tulee rekisteröidä selvitysmiehen toimesta Patentti- ja rekisterihallitukselle, samoin kuin yhtiön viimeisin tilinpäätös. Yhtiön lopettaessa toimintansa on myös ilmoitettava, mikä taho vastaa yhtiön kirjanpitoaineiston säilyttämisestä. Yhtiön purkaututtua menettää se oikeustoimikelpoisuutensa. Käytännössä yhtiöllä ei ole enää purkautumisen jälkeen varoja, velkoja, toimielimiä eikä toimintaa. Purkautuessaan yhtiö menettää rekisteriin perustuvan toiminimisuojan.

6 LOPPUTILITYS JA YHTIÖN PURKAUTUMINEN

6.1 Lopputilitys

- Selvitysmies tekee lopputilityksen yhtiön varojen jaon jälkeen
- Lopputilitys on selvitys selvitysmiehen yhtiön selvitystilän aikaisesta hallinnosta ja toimista ja sen tulee sisältää seuraavat asiat:
 - o Kertomus selvitysmenettelystä
 - o Tehdyt toimet yhtiön omaisuuden realisoimisesta
 - o Yhtiön omaisuuden jako
 - o Selvitystilän aikaiset tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset
- Selvitysmies esittää lopputilityksen yhtiökokouksessa
 - o Selvitysmies kutsuu yhtiökokouksen koolle
 - o Yhtiökokous tarkastaa ja hyväksyy lopputilityksen, jolloin yhtiö katsotaan purkautuneeksi
- Selvitysmies ilmoittaa lopputilityksen Patentti- ja rekisterihallitukselle
 - o Lopputilitys on ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on hyväksytty yhtiökokouksessa
 - o Jos yhtiö on vielä kaupparekisterissä, tulee lopputilitys ilmoittaa samoin kuin yhtiön muukin tilinpäätös
 - o Katso tarkemmat ohjeet:
https://www.prh.fi/fi/tilinpaatokset/osakeyhtio_ja_osuuskunta_tilinpaatos_kaupparekisteriin.html
 - o Jos yhtiö ei ole enää kaupparekisterissä, tulee lopputilitys ilmoittaa paperilomakkeella
 - o Katso tarkemmat ohjeet:
https://www.prh.fi/fi/tilinpaatokset/osakeyhtio_ja_osuuskunta_tilinpaatos_kaupparekisteriin/yrityksen_lopputilitys.html
 - o Ilmoitus on maksuton, kun se tehdään kahdeksan kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä

6 LOPPUTILITYS JA YHTIÖN PURKAUTUMINEN

6.2 Yhtiön purkautuminen

- Yhtiö katsotaan purkautuneeksi kun selvitysmies on esittänyt lopputilityksen yhtiökokouksessa ja yhtiökokous on tämän hyväksynyt
- Selvitysmies rekisteröi yhtiön purkautumisen Patentti- ja rekisterihallitukselle
- Ilmoituksen voi tehdä verkko- tai paperilomakkeella
- Selvitysmiehen tai hänen valtuuttamansa henkilön on allekirjoitettava hakemus
- Ilmoitus on maksuton
- Tarvittavat lomakkeet
 - o Y4-lomake
 - o 15-liitelomake (<https://www.prh.fi/material/sites/ytj/attachments/0rD1YZCSE/LyNDY59mo/liite15.pdf>)
 - o Lisäksi liitteeksi tulee laittaa todistettu kopio tai ote yhtiökokouksen pöytäkirjasta, jossa lopputilitys on esitetty
 - o Lisätietoja hakemuksen tekemisestä:
https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/lopettaminen/selvitystila/ilmoitus_yhtion_purkautumisesta_ja_lopputilityksesta.html

6 LOPPUTILITYS JA YHTIÖN PURKAUTUMINEN

6.3 Yhtiön purkaututtua

- Purkaututtuaan yhtiö menettää oikeustoimikelpoisuutensa
- Yhtiöllä ei ole enää periaatteessa varoja, velkoja, toimielimiä eikä toimintaa
- Yhtiö menettää rekisteriin perustuvan toiminimisuoja

7 MAHDOLLINEN JÄLKISELVITYS TAI SELVITYSTILAN JATKAMINEN

Osakeyhtiölaissa on mahdollistettu selvitystilän jatkaminen yhtiön toiminnan purkautumisen jälkeenkin. Yhtiön selvitystilaa on jatkettava, jos yhtiön purkautumisen jälkeen sille ilmaantuu uusia varoja, sitä vastaan nostetaan kanne tai ilmenee muuta selvitystoimenpiteitä vaativaa. Tällöin yhtiön selvitystilaa hoitanut selvitysmies tekee selvitystilän jatkosta ilmoituksen kaupparekisteriin ja kutsuu yhtiökokouksen koolle. Yhtiökokouksen tehtävä on todeta tilanne ja valita selvitysmies hoitamaan selvitystilaa.

Yhtiön purkautumisen jälkeen eteen voi tulla myös jälkiselvitys. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiölle ilmaantuu vähäistä selvitettävää sen purkautumisen jälkeen. Selvitettävää on kuitenkin sen verran vähän, että selvitysmies voi tämän hoitaa ilman selvitystilän jatkamista. Näin voi esimerkiksi olla, jos yhtiölle ilmenee vähäisiä varoja yhtiön purkautumisen jälkeen. Tässä tapauksessa selvitysmies jakaa jako-osuudet suhteessa osakkeenomistajien osakkeenomistukseen. Selvitysmiehen on tällaisista toimista annettava selvitys purkautuneen yhtiön osakkeenomistajille.